

ISSN 2792-0798

Uluslararası
Etnopedagoji
Dergisi

International
Journal of
Ethnopedagogy

www.ethnopedagogy.com

Cilt/Vol:2 - Sayı/Issue:2

2022

ISSN: 2792-0798

Uluslararası
Etnopedagoji
Dergisi

International
Journal of
Ethnopedagogy

Yıl/Year: 2022

Cilt/Vol: 2

Sayı/Issue: 2

Web: www.ethnopedagogy.com

İmtiyaz Sahibi

Utku Kubilay ÇINAR

Editör / Editor

Doç. Dr. İkram ÇINAR

Dil Editörü / Language Editor

Merve BAŞKUTLU

Yayın Editörü / Publishing Editor

Mükremin DURMUŞ

Teknik Editör / Technical Editor

Mükremin DURMUŞ

Yazışma Adresi / Submission Address

e-posta / e-mail: ijoethno@gmail.com

Basım / Edition: Online

ISSN: 2792-0798

Uluslararası
Etnopedagoji
Dergisi

International
Journal of
Ethnopedagogy

Yıl/Year: 2022

Cilt/Vol: 2

Sayı/Issue: 2

Uluslararası Etnopedagoji Dergisi

- Uluslararası Etnopedagoji Dergisi, uluslararası hakemli bir dergidir.
- Dergide yayımlanmak üzere gönderilen yazılar, belirtilen kurallara uygun olarak hazırlanmalıdır.
- Dergide yayımlanan makalelerin içerikleriyle ilgili her türlü yasal sorumluluk yazar(lar)a aittir.
- Uluslararası Etnopedagoji Dergisi'nde yer alan yazılardan akademik ölçünlere uygun olarak kaynak göstermek suretiyle aktarma ve alıntı yapılabilir.

International Journal of Education

- **International Journal of Education** is a journal publishes peer-reviewed studies in the fields of ethnopedagogy.
- Submitted articles should strictly follow the format of the author guidelines.
- All legal responsibilities related to the contents of the articles published in the journal belong to the author(s).
- Articles in International Journal of Ethnopedagogy can be quoted by following citation rules.

Akademik Danışma Kurulu / Academic Advisory Board

Dr. Akmatalı Alimbekov, *Kyrgyz-Turkish Manas University, Kyrgystan*

Dr. Aleksandra Gerkerova, *South Ukrainian National State Pedagogical University named after K. D. Ushinsky, Ukraine*

Dr. Ali Osman Engin, *Atatürk Üniversitesi, Türkiye*

Dr. Anna Yessengaliyeva L. N. *Gumilyov Eurasian National University, Kazakhstan*

Dr. Baki Duy, *Anadolu Üniversitesi, Türkiye*

Dr. Celal Teyyar Uğurlu, *Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, Türkiye*

Dr. Enise Abibullaeva, *V. I. Vernadsky Crimean Federal University, Russian Federation*

Dr. H. Bayram Kaçmazoğlu, *İnönü Üniversitesi, Türkiye*

Dr. Handan Asude Başal, *Bursa Uludağ Üniversitesi, Türkiye*

Dr. İsmayıl Aliyev, *Naxçıvan Muallimler İnstitutu, Azerbaijan*

Dr. Kamile Ün Açıkgöz, *Emekli Öğretim Üyesi*

Dr. Merve Ünal, *İnönü Üniversitesi, Türkiye*

Dr. Mesut Saçkes, *Balıkesir Üniversitesi, Türkiye*

Dr. Minara Aliyeva Çınar, *Bursa Uludağ Üniversitesi, Türkiye*

ISSN: 2792-0798

Uluslararası
Etnopedagoji
Dergisi

International
Journal of
Ethnopedagogy

Yıl/Year: 2022

Cilt/Vol: 2

Sayı/Issue: 2

Dr. Muhamedrahim Kursabaev, *Abai Kazakh National Pedagogical University, Kazakhstan*
Dr. Muhiddin Khayruddinov, *Kırım Cumhuriyet Lisansüstü Pedagojik Eğitim Enstitüsü, Rusya*
Dr. Mustafa Kale, *Çağ Üniversitesi, Türkiye*
Dr. Namık Kemal Şahbaz, *Mersin Üniversitesi, Türkiye.*
Dr. Natalia Vladimirovna Gorbunova, *V. I. Vernadsky Crimean Federal University, Russian Federation*
Dr. Nevzat Demirci, *Mersin Üniversitesi, Türkiye*
Dr. Ömer Yılar, *Atatürk Üniversitesi, Türkiye*
Dr. Şahin Filiz, *Akdeniz Üniversitesi, Türkiye*
Dr. Yavuz Ercan Gül, *Kyrgyz-Turkish Manas University, Kyrgystan*
Dr. Zerema Rizaevna Asanova, *Crimean Engineering and Pedagogical University, Russian Federation*

Bu sayının hakemleri / Referees of this issue

Dr. Anna Yessengaliyeva / L. N. Gumilyov Eurasian National University, Kazakhstan
Dr. Mustafa Kale / Çağ Üniversitesi
Dr. H. Bayram Kaçmazoğlu / İnönü Üniversitesi
Dr. Aleksandra Gerkerova / South Ukrainian National State Pedagogical University named after K. D. Ushinsky, Ukraine
Dr. Ali İbrahim Can Gözüm / Kafkas Üniversitesi
Dr. Ayna Askeroğlu / İstanbul Üniversitesi
Dr. Özgür Aktaş / Kafkas Üniversitesi
Dr. Minara Aliyeva Çınar /Bursa Uludağ Üniversitesi

ISSN: 2792-0798

Uluslararası
Etnopedagoji
Dergisi

International
Journal of
Ethnopedagogy

Yıl/Year: 2022

Cilt/Vol: 2

Sayı/Issue: 2

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

- Çocuk, Etnos, Çocuk Yetiştirme Ve Eğitim Alanlarında Kullanılan Terimlere İlişkin Yorumlar** 63-77
Comments On Terms Used In Child, Etnos, Child Raising And Educational Areas
Barno UBAYDULLAEVA
- Human Vital Culture World: The Ethnocultural Aspect** 78-88
İnsanın Canlı Kültür Dünyası: Etnokültürel Yönü
Irina Aksanovna ZAKIRYANOVA, Lyudmila Ivanovna REDKINA
- Etnopedagojinin Temel Eseri: Çuvaş Etnopedagojisi** 89-93
Fundamental Work Of Ethnopedagogy: Chuvas Ethnopedagogy
Roşangül GULAMOVA

ÇOCUK, ETNOS, ÇOCUK YETİŞTİRME VE EĞİTİM ALANLARINDA KULLANILAN TERİMLERE İLİŞKİN YORUMLAR COMMENTS ON TERMS USED IN CHILD, ETNOS, CHILD RAISING AND EDUCATIONAL AREAS

Barno UBAYDULLAEVA¹

Makale Türü: Araştırma Makalesi

Öz

Bu makalede “halk pedagojisi” ve “etnopedagoji” gibi kavramlara yönelik farklı yaklaşımlar incelenmiştir. Bu kavramların birçok pedagoğ tarafından verilen tanımları, etnologların tanımları ile karşılaştırılmıştır.

Etnopedagoji ve halk pedagojisi içerik anlamına göre birbirinden ayrılır. Buna göre bir yaklaşımda “etnopedagoji bir bilimdir”, “halk pedagojisi ise halkın genç neslin eğitimi konusundaki görüş ve deneyimleridir”; Bir başka yaklaşımda “etnopedagoji”, farklı halkların eğitim geleneklerinin karşılaştırmalı analizi anlamına gelen bir kavramdır. “Halk pedagojisi” ise belirli bir etnik grubun eğitim gelenekleri olarak yorumlanır; başka bir yaklaşımda da kavramların eş anlamlı olduğu dile getirilir.

Etnopedagojiyi etnolojik bir bakış açısından araştırmak eşsiz ve ilginçtir. Etnolojik yaklaşımda, insanların eğitim deneyimleri bir süreç olarak incelenir ve insanların eğitimle ilgili hayallerine ve fikirlerine değil, eğitimin pratik ölçütlerine ve yöntemlerine dikkat edilir.

Halk pedagojisi, genç neslin yetiştirilmesiyle ilgili folklor ve uygulamalı deneyimlerdir. Etnopedagoji ise bir yandan halk pedagojisini, diğer yandan eğitim ve öğretimin ölçütlerini, yöntemlerini ve deneyimlerini inceleyen disiplinler arası bir alandır. Dünyada farklı etnik kökenler olduğuna göre, etnik özelliklerinin aile, yaşam tarzı, mahalle ve tüm eğitim sistemi üzerinden oluştuğu anlamına gelir. Yukarıdaki hususlar etnolojik bir yaklaşımla incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler : halk pedagojisi, etnopedagoji, etnolojik

Abstract

This article analyzes different approaches to concepts such as “folk pedagogy” and “ethnopedagogy”. The definitions given by many pedagogues on these concepts are compared with the definitions of ethnologists.

Ethnopedagogy and folk pedagogy are separated according to their content. According to him, in one approach, “ethnopedagogy is a science”, and “folk pedagogy is the views and experiences of the people on the education of the young generation”; in another approach, “ethnopedagogy” is a concept that means a comparative analysis of the educational traditions of different people, and

¹ Doç. Dr., Özbekistan Millî Üniversitesi, Antropoloji ve Etnoloji Bölümü, Taşkent, Özbekistan.

“folk pedagogy” is interpreted as the educational traditions of a certain ethnic group; - in another approach, the concepts are understood as synonyms.

Researching ethnopedagogy from an ethnological point of view is unique and relevant. In the ethnological approach, people’s experiences of education and training are studied as a process, and attention is paid not to the dreams and ideas of the people about education and training, but to the criteria and methods of education in practice.

The conclusion is that folk pedagogy is folklore and practical experiences of educating the young generation, and ethnopedagogy is an interdisciplinary field that studies folk pedagogy on the one hand, and educational criteria, methods and experiences specific to a particular ethnic group on the other hand. Since there are different ethnicities in the world, it means that their ethnic characteristics are formed through the family, lifestyle, neighborhood and the entire education system. It is these characteristics that are studied through an ethnological approach.

Keywords: folk pedagogy, ethnopedagogy, ethnologic

Giriş

Çocuğun sosyalleşmesi konusunun araştırılması, beşerî bilimlerin çoğu alanı için önemli ve ilgili bir konudur. Elbette çeşitli alanlardaki araştırmacılar bu konuya farklı bir üslup ve bakış açısıyla yaklaşmaktadırlar. Çocuk sosyalleşmesini incelemek etnologlar için güncel sorunlardan biridir. Aslında çocuk sosyalleşmesini inceleyerek araştırma konusu olan toplumların sosyo-ekonomik, manevî ve kültürel durumları ve hatta siyasî süreçler hakkında bilgi edinmek mümkündür. Ayrıca, çocuk eğitimi konusunun kapsamlı bir şekilde incelenmesi disiplinler arası araştırmayı gerektirir.

Son yıllarda etnopedagoji terimi, bir ulusun geleneksel yetiştirme ve eğitim süreçleri açısından kendine özgülüğü konusunun araştırılmasında kullanılmaktadır. Bu nedenle etnopedagoji ve etnoloji arasındaki ilişkiyi ve iki alanın sınırlarını çocuk sosyalleşmesi durumunda göstermek önemlidir.

Öncelikle etnopedagoji kavramına pedagoglar tarafından birçok tanım yapıldığı ve içeriğinin bilim adamları tarafından farklı yorumlandığı söylenmelidir. Hatta bazıları etnopedagojiyi halk pedagojisi ile eşanlamlı olarak kullanırlar. Bazen “etnopedagoji”, “halk pedagojisi”, “geleneksel pedagoji” kavramlarını ayırt etmek zordur.

Disiplinlerarası bir alan olduğu için etnopedagojiyi tek bir yaklaşımla tanımlamak doğru değildir. Yukarıda bahsedildiği gibi, her alanın temsilcileri bu konuya kendi alanlarına göre yaklaşmaktadırlar. Öncelikle halk pedagojisi kavramından bahsedilmelidir. Nitekim bu etnologlar için ilginç bir konudur. Y. V. Bromley, halk pedagojisinin incelenmesinin, geçen yüzyılda etnografyanın acil görevlerinden biri olduğuna dikkat çekmiştir (Bromley 1973).

“Halk pedagojisi” kavramı ilk olarak E. N. Ushinskiy tarafından 1864 yılında “Rodnoe slovo” kitabında kullanılmıştır. Bu terim E. N. Medinskiy tarafından 1947 yılında yayınlanan ders kitabında yararlanılmıştır. 1966’da “Halk pedagojisi” terimi ansiklopediye dahil edilmiş ve ona “halk kitlelerinin eğitim amaç ve görevlerine ait halk görüşlerinde hakim olan bir dizi

halk eğitimi ve öğretimi araç ve becerisi olarak ampirik bilgi ve deneyim alanı” olarak açıklama yapılmıştır (RPE 1993).

1990’lı yıllarda yayımlanan “Rusya pedagojik ansiklopedisi”nde ise “Halk pedagojisi, etno-kültürel gelenekler, halk şiirsel ve sanatsal yaratıcılık, istikrarlı iletişim biçimleri ve çocukların birbirleriyle ve yetişkinlerle etkileşiminde aktarılan bilgi ve becerilerin toplamıdır, böylece o çok asırlık gündelik aile eğitim kültürünü içerir” olarak açıklanmaktadır [RPE 1993].

Halk pedagojisi üzerine G. N. Volkov’un tanımlaması oldukça ilgi çekicidir. O, halk pedagojisini, “halk ağızlı sanatında, geleneklerde, ritüellerde, çocuk oyunlarında ve oyuncularda vb. korunan bir dizi halkın pedagojik bilgisi ve eğitim deneyimleri toplamıdır” olarak tanımlamıştır (Volkov 1974).

Kimi bilim adamları (V. F. Afanasev, V. H. Harutyunyan) “Halk pedagojisi”ni ve “Halk gelenekleri”ni (M. Ş. Şirbaev) esas olarak genç neslin eğitimi anlamında açıklamaktadırlar. Bu yaklaşımın daha ayrıntılı bir açıklaması E. İzmaylov tarafından şu tarzda verilmiştir: “Halk pedagojisi, kitlelerin tarihsel ve sosyal deneyimlerinin bir ürünü olarak nesilden nesile, esas olarak sözlü olarak aktarılan ve uygulama yoluyla biriktirilen ve test edilen bir dizi ampirik bilgi, bilgi, beceri ve yetenekler dizisidir. Halk pedagojisinin anıtları, halk tarafından yarattıkları masallar, efsaneler, destanlar, deyimler ve atasözleri ile korunur, farklı halkların ulusal gelenek ve göreneklerinin prizmasından kırılır ve nihayetinde amacı genç nesli bilinçli olarak eğitmek ve okutmaktır. Böylece onları halk kitlelerin en iyi idealleri üzerinde yetiştirmektir ...” (Izmailov 1991).

Kısacası, bu konuda buna benzer daha birçok tanım verilebilir. Halk pedagojisi, çoğu pedagoğ tarafından, insanların tarihsel ve sosyal deneyimlerinin bir sonucu olarak, nesilden nesle esas olarak sözlü olarak aktarılan deneyimli, test edilmiş bilgi ve becerilerin bir toplamı olarak yorumlanır.

G. V. Palatkina’nın “Etnopedagoji” ders kitabında, “Halkın pedagojisi, insanların yaşam tarzı, folkloru, gelenekleri, törenleri, gelenekleri vb. İfade eden şahsın gelişim ve oluşumuna ait ampirik bilim ve tecrübeler toplamıdır” biçiminde açıklama yapılmaktadır [Palatkina 2003].

Özbek pedagoğ A. R. Sahibov’a göre, halk pedagojisi aslında pedagoji hakkında bir dizi fikir değil, uyulması zorunlu olan ve uygulanması çoğunluk tarafından kontrol edilen bir dizi beceri ve gündelik yaşam görgü kurallarıdır. Araştırmacı, yazarının halk pedagojisinin diğer yönleri sıfatıyla onun müellifi (yazarı)nın anonim olduğunu, bağdaştırıcı bir biçimde karmaşık olduğunu ve geniş çapta yayılmış olduğunu vurgulamıştır [Sohibov, 2004]. Y. B. Strakaç’ın tanımı içerik olarak ona daha yakındır: “Halk pedagojisi, bir tür gelenek haline gelen genç nesli eğitmek için belirli görüşler, aşamalar ve yöntemlerden oluşan bir dizi (sistem)dir” (Strakach 1962).

Halk pedagojisi konusunda pek çok araştırma yapmış olan B. A. Kadirov, bu konuya daha derin yaklaşarak “çoğu durumda, gelenekler önemli tarihi olaylardan doğar, nesillerin

zihninde sıkıca sabitlenir. Böylece o kuşaktan kuşağa sağlam bir biçimde yerleşerek kitleler tarafından kabul edilir ve herkes için bir standart haline gelir. Ona uyum sağlamak bir topluma ait olmak demektir” (Kadirov 1992).

Pedagogların yaptığı tanımları iki şekilde gruplandırmak mümkündür:

Birincisi halk ağızlı icadı, yani folklordan geçen görüşler ve tasavvurlar;

İkincisi, insanların yaşam biçiminde korunan gelenek ve görenekler biçimindeki deneyimlerdir.

Etnograflar arasında G. S. Vinogradov, “halk pedagojisi” kavramını ilk tanımlayanlardan biridir. Ona göre, “İnsanlar, ortaya çıkan yeni nesillerin yetiştirilmesi ve eğitimi, yetiştirilmelerinin ve eğitimlerinin iyi bilinen amaç ve hedefleri, genç nesilleri etkilemenin iyi bilinen araçları ve yollarıdır. Bunların bütünlüğü ve karşılıklı bağımlılığı, halk pedagojisi olarak adlandırılması gereken şeyi verir” (Vinogradov 1926). G. S. Vinogradov, halk pedagojisinin “bilgi ve becerilerin toplamı kadar bir sistem olmadığını” savunur. Halk pedagojisini, belirli bir yönde bir kişilik oluşturmak için insanlar tarafından kullanılan bir dizi beceri ve teknik olarak nitelendirir. Adı geçen bilim adamına göre, halk pedagojisi söz konusu olduğunda, pedagojik teori değil, pedagojik uygulama anlamına gelir (Izmailov, 1991). Görülüyor ki, G. S. Vinogradov’un da halk pedagojisine geleneksel bir deneyim olarak yaklaşmaktadır.

Burada, çocukların yaşamının çeşitli yönleri hakkında bilimsel araştırmalar yapan önde gelen bilim adamlarından biri olarak G. S. Vinogradov’u belirtmek gerekir. O, halkâne çocuk takvimi, çocuk hiciv sözleri, çocukların gizli iletişim dili, çocuk folkloru ve diğer benzer konular ve “çocuk dünyası”nın kendine özgü yönlerine değer vermiştir. Araştırmacı “Çocuk etnografisi” terimini hayata geçiren bir bilim adamı olarak çocuk etnografisini bilimsel çalışmanın özel bir nesnesi olarak seçmiştir. Bunun yanı sıra o, “çocuk etnografisi” ve “halk pedagojisi” kavramlarını birbirinden ayırmıştır (Vinogradov 1924; Vinogradov 1926; Vinogradov 1978).

Etnopedagoji ve halk pedagojisi sınırlarının belirlenmesi üzerine de birçok tanım vardır. Özellikle, V. S. Kukuşin, “halk pedagojisi”nin “belirli bir etnik grubun eğitim gelenekleri anlatan” bir terim, “etnopedagoji” kavramı ise “farklı halkların eğitim geleneklerinin genel ve karşılaştırmalı bir analizi” anlamına geldiğini söylüyor. Ona göre, birincisinin çalışması etnografya, ikincisinin çalışması - pedagoji yoluyla gerçekleştirilir (Kukushin 2000).

V. S. Kukuşin, etnologlar yalnızca halk pedagojisini inceleyebilir ve farklı halkların eğitim geleneklerinin analizi yalnızca pedagogların görevidir, demektedir. Ancak biz bu görüşün doğru olduğunu düşünmüyoruz. Etnologlar ayrıca etnik grupların yaşamının tüm yönlerinin karşılaştırmalı bir analizini yaparlar: maddî ve manevî kültür, yaşam tarzı, gelenekler (eğitim gelenekleri dahil). Yani, farklı halkların kültürünün kendine özgü yönlerini karşılaştırma yapmadan nasıl gösterebilirsiniz? Bu konudaki düşüncelerimize aşağıdaki sayfalarda devam edeceğiz.

Etnopedagojinin temel taşı atan G. N. Volkov, “Etnopedagoji, halk kitlesinin genç nesli eğitime tecrübeleri, onların pedagojik görüşlerin doğrultusundaki, yaşam tarzı hakkındaki, aile, boy, kabile, ulusu hakkındaki bilimdir” diye yazmaktadır (Volkov 1974).

G. N. Volkov, “Etnopedagoji, pedagoji mi yoksa etnografi mi?” sorusunu ortaya atarak “Bilimin kendine özgülüğünü yaklaşım, yöntem ve incelenmekte olan objenin birliği oluşturmaktadır” der. Ona göre, “etnopedagojide, bakış açısı ve incelenen nesne tamamen pedagojiktir. Yönteme gelince, o, “etnopedagoji, kısmen etnografiktir, ancak ilk olarak pedagojik nesneyi incelemeyi amaçlar ve pedagojik içerikle doldurulur ve ikinci olarak özel pedagojik yöntemlerle temas edecektir demektir [Volkov 1974]. Şunu vurgulamak gerekir ki, eğer obje eğitime yönelikse ve gerçekten de buna “tamamen pedagojik” denilirse, bu tespit doğrudur, ancak obje etnik grubun eğitimsel deneyimleri ise (kimliği gösteren bir faktör), o zaman bu tür araştırmalara etnolojik veya disiplinlerarası araştırma demek doğru olacaktır.

V. S. Kukuşin ve L. D. Stolyarenko, “Etnopedagoji”yi farklı halkların eğitim geleneklerinin karşılaştırmalı bir analizi anlamına gelen genel bir kavram olarak yorumlamakta, “Halk pedagojisini” ise belirli bir etnik grubun eğitim gelenekleri olarak tanımlamaktadırlar (Kukushin 2000). Bir başka araştırmacı M. H. Malsagova, “Pedagojinin konusu eğitime, etnopedagojinin konusu ulusal (etnik) eğitimidir” diyor. I. A. Lipskiy, L. V. Mardahaev, N. I. Nikitina gibi birçok araştırmacı da bu tür görüşte bulunmuşlardır (Malsagova 2014).

S. V. Kulikova'nın bakış açısına göre, “Etnopedagoji, halk eğitimi ve halk pedagojisini inceleyen bir bilimdir; etnopedagoji - halkın pedagojik kültürünü ve ulusal öz farkındalığını oluşturur. İlk tanım, etnopedagojiyi ayrı bir teorik ve metodolojik alan olarak ayırır. Burada bir bilim ve konusu olarak halk pedagojisi ile bağlantılıdır. İkinci açıdan etnopedagoji, etnos benzersizliğini yaratan, koruyan ve aktaran bir etnokültürel eğitim bileşeni olarak ortaya çıkar. Bu nedenle halk pedagojisinin araçlarına hakim olmak ve kullanmak gerekir (Kulikova 2005).

Etnopedagoji kavramının yorumlanmasına felsefî bir yaklaşım da vardır, özellikle V. A. Vakaev, “etnopedagoji” kavramının iki anlamı olduğunu düşünür: - ulus tarihi boyunca geliştirilen içerik, yöntem, eğitim ve yetiştirme yöntemleri, bu etnik grup için değerli olan kişisel niteliklerin amaçlı üretime yönelik değerler üzerine ahlakî-etik ve estetik bir görüş sistemi; bu sistemi inceleyen bilim dalıdır. Ona göre bu kavramın ilk içeriği sosyal-felsefî alanın analizini ifade eder. “Halkın pedagojisi”, “halkın eğitimi”, “halkın geleneksel eğitimi” terimleri eş anlamlı olarak kullanılmaktadır (Vakaev 2000). Ancak bizce pedagoji, eğitim kavramından daha geniş anlamda kullanılmaktadır. Pedagoji, çocuk yetiştirmenin yanı sıra eğitimi de içerir.

L. N. Berejnova, İ. L. Nabok, V. İ. Şçeglov tarafından ortaklaşa yazılan “Etnopedagoji” ders kitabında “Etnopedagoji, halk pedagojisi deneyiminin teorik olarak anlaşılması ve sistemleştirilmesi olarak hareket eder. Pedagojik bilgi ve insanların eğitim deneyiminin bir birleşimidir. Onların açıklamasına göre, etnopedagoji, belirli bir etnik grubun temsilcisinin

halk yoluyla eğitimine özel bir bakıştır. Sosyal ve pedagojik süreçleri, karşılıklı bağlantıları, pedagojinin insanların kültürel gelenekleriyle etkileşimlerini analiz eder, halk (etnik) eğitiminin özelliklerini ve kalıplarını araştırır” (Berejnova 2013).

Yukarıdaki bilgileri özetleyerek, içeriklerine göre birkaç yönü ayırt etmek mümkündür: ilk yaklaşımda, “etnopedagoji bir bilimdir”, “halk pedagojisi, genç neslin eğitimi hakkında insanların görüş ve deneyimleridir” (Volkov, Kojahmetova ve diğerleri) (Volkov 2005; Kozhakhmetova 1998); - ikinci yaklaşımda, “etnopedagoji”, farklı halkların eğitim geleneklerinin karşılaştırmalı bir analizi anlamına gelen genel bir kavramdır ve “halk pedagojisi”, belirli bir etnik grubun eğitim gelenekleri olarak yorumlanır (Kukushin ve diğerleri; Kukushin 2002); - üçüncü yaklaşımda, kavramlar eşanlı olarak algılanır (Sahibov, Afanasev ve diğerleri) (Soxibov, 2004; Afanasev, 1960).

Etnopedagojinin başka tanımları da vardır. M. N. Kuzmin’e göre, “etnopedagoji, sosyalleşme ve eğitim çalışmalarında bir yöndür. 20. yüzyılın 2. yarısında, etnolojik, psikolojik ve pedagojik bilimlerin kesiştiği noktada, disiplinlerarası olarak kurulmuştur. Etnopedagojide geleneksel kültür, yaşam biçimi, aile ilişkileri ve diğerleri, bireyin oluşumu için önemleri içinde ele alınır ve pedagoji kategorilerinde yorumlanır” (Kuzmin, 1993).

En genel haliyle, etnopedagoji, halk pedagojisi deneyiminin, gelenek ve göreneklerde, ritüellerde, çocuk oyunlarında, oyuncaklarda, halk sanatı eserlerinde nesnelleştirilmiş bir dizi pedagojik bilgi ve eğitim deneyimi olarak teorik bir anlayış ve sistematize edilmesi olarak anlaşılır (Berejnova 2013).

Etnopedagojinin nasıl bir alan olduğu hakkında da farklı görüşler de vardır. Özellikle, şu üç tür yaklaşım ayrıcalık taşımaktadır:

İlk yaklaşımda etnopedagoji, “pedagojik bilimlerin özel veya bağımsız, ayrı bir alanı” (Piriev 1991) veya pedagojik bilimler sistemine dahil olan bir bilim (Berejnova 2013) veya pedagojik bilimlerin bir dalı (Bolbas 2001) olarak yorumlanır.

İkinci yaklaşımda etnopedagoji, “pedagojik bilginin disiplinlerarası alanı” olarak tanımlanır (Nezdemkovskaia 2012);

Üçüncüsü, etnopedagoji disiplinlerarası bir bilimsel yön olarak tanımlanır: etnopedagoji, insan ve toplumla ilgili etno-odaklı bilimlerin metodolojik temellerinin uygulanabilir olduğu disiplinler arası bilimsel bir yöndür (Malsagova 2014).

Etnopedagoji ve pedagoji arasındaki bağlantıdan bahsederek, O. V. Huhlaeva, etnopedagojinin, eğitim etkilerini optimize etmeyi amaçlayan bir bilim olarak pedagoji ile bağlantısı olduğunu ve aynı zamanda etnografik araştırma tarafından sağlanan materyali kullandığını vurguluyor [Xuxlaeva 2008].

Verilen bilgiler, halk pedagojisini, etnosların genç neslin eğitimi ile ilgili veraset temelinde aktarılan cilasız fikirleri ve pratik deneyimleri olarak tanımlamanın temelidir. Bu fikirler ve pratik deneyimler, insanların yaşam tarzına, maddî ve manevî kültürüne, zihniyetine yansır.

Bu nedenle, insanların yaşam biçimine, maddî ve manevî kültürüne, zihniyetine yansıyan eğitim konusundaki görüş ve deneyimlerin etnolojik bir bakış açısıyla araştırılması, birçok pratik sonuca ulaşılmasına yardımcı olur. Bu görüşümüze yukarıda bahsedilen G. S. Vinogradov'un araştırmaları da temel oluşturmaktadır.

Etnopedagoji terimine gelince, o halk pedagojisinden daha geniş bir kavramdır, çünkü etnos geniş anlamda kullanıldığında, gelişiminin en üst aşaması olan ulusu (milleti) kapsar. Demek ki, etnopedagoji millî yetiştirmeyi de içerir.

Tanınmış etnologlardan biri A. G. Komarova'nın ele alınan kavramları tanımlaması dikkat çekicidir. Ona göre "etnopedagoji" terimi "halk pedagojisi"nden daha geniş ve daha derindir ve eğitim süreci halk pedagojisinin inceleme konusudur ve sosyalleşmenin bir parçasıdır. Yazara göre, etnopedagoji, "bir kişinin sosyalleşme sürecinin yasalarını inceleyen ve bu sürecin farklı kültür ve toplumlardaki etnik özelliklerine odaklanan bir bilimdir" [Komarova 1980]. Biz ona katılıyoruz.

Dünyadaki farklı ulusların kendi eğitim sistemleri vardır. V. S. Bolbas'ın haklı olarak belirttiği gibi, "Her ulusun, yaşam koşullarının ve zihniyetinin özelliklerini yansıtan kendi örtük eğitim anlayışı vardır. Bu nedenle, tüm etnik gruplar için tek, evrensel bir eğitim teorisi geliştirmek imkansızdır" (Bolbas 2001).

Etnoloji ve etnopedagoji arasındaki ilişki, etnosların kimliğini oluşturan sosyalleşme süreçlerinin incelenmesinde kendini gösterir. Son yıllarda etnologlar etnisite ve eğitim arasındaki ilişki üzerine birçok çalışma yapmışlardır. Etnologlar, doğa ve onun içindeki insanın yeri hakkında geleneksel halk fikirlerinin eğitim sürecinde kullanımına dikkat ederler. Onlar için eğitim idealleri ve uygulamaları, aile değerleri, yaşlı ve genç nesiller arasındaki ilişkiler, ekonomik uygulamaların eğitim üzerindeki etkisi, takvim etkinlikleri, ritüeller vb. önemlidir (Tishkov 2016).

G. A. Komarova'nın haklı olarak belirttiği gibi, "Bireyin sosyalleşmesi, herhangi bir etnik grubun kültürünün en önemli bileşenlerinden biridir. Önemi, esas olarak, yardımı ile zaman içinde bir kültür aktarımı olduğu gerçeğiyle belirlenir. Yani, kültürel değerlerin kuşaktan kuşağa aktarımı gerçekleştirilir ve böylece kültürel devamlılık korunur". Ona göre bu, etnopedagojinin etnolojideki yerini belirleyen önemli bir konudur, yani "Halkın asırlık eğitim tecrübesinin, genç neslin bu toplumun yapısına girmesine nasıl katkıda bulunduğunu belirlemek ve incelemek önemlidir. Bu nedenle, etnopedagojinin ana görevi, her etnik grubun karakteristiği olan kişilik sosyalleşme sürecinin kalıplarının açıklanmasında görülebilir" [Komarova 2014].

Tabii ki, çocuk sosyalleşmesi geniş bir konudur. Bu nedenle etnik, hukukî, siyasî, ekonomik-ekolojik, toplumsal cinsiyet gibi alanlar ayrı ayrı araştırılmaktadır.

Çocukların sosyalleşmesi konusu her zaman etnologlar için güncellik kazanmıştır. Bunun nedeni, herkesin itiraf ettiği gibi, herhangi bir etnik gruba ait olmanın doğuştan gelmeyip, sosyalleşme yoluyla oluşmasıdır.

Ayrıca G. N. Volkov'ın dediği gibi, "Akıl deposunun özellikleri ve ulusal karakter sorunlarına kayıtsız kalınmaz", çünkü bir veya başka birçok etnik topluluğun oluşumu "eğitim sisteminin etkisinin" sonucudur" (Volkov 1974).

İnsanların psikolojik imajı, yalnızca manevî kültürlerinde değil, aynı zamanda etnologların derinlemesine incelediği maddî kültürlerinde de kendini gösterir: giysiler, yiyecekler, konutlar ve onlara karşı tutumları.

Buradan etnopedagoji adı verilen araştırma alanının daha çok etnologlara ait olduğu ortaya çıkıyor. Pedagogların kendileri bunu kabul ediyorlar. Özellikle, M. H. Malsagova "Etnopedagojik araştırmaların yöntemi" konulu tezinde şunları yazmaktadır: "Etnoloji çalışmasının konusu (eğitim sistemleri, ritüeller, gelenekler, inançlar, demografik süreçler, etnik toplulukların yaşamı vb.) etnopedagojik araştırmaya kadar uzanır" (Malsagova 2014).

Etnologlar ve pedagoglar arasındaki eğitimde etnik yönleri araştırmadaki fark, pedagogların eğitimle ilgili fikir ve isteklere daha fazla odaklanmalarındadır. Ve bu fikirler ve arzular evrensel bir karaktere sahiptir. Bu nedenle, G. N. Volkov, etnopedagojide (dağınık etnopedagoji), evrensel temellerinde evrenselliğin varlığını vurgular: "Etnopedagojik diyalog, kültürler diyalogu, insanların manevî ve ahlakî değerlerinde uluslararası, evrensel insanlığı gösterir" (Volkov 2005). Aslında herhangi bir ulusun "ideal insanını" yetiştirme fikri evrensel ilkelere dayanmaktadır. Yani, "ideal bir insan"ın nitelikleri: dürüstlük, doğruluk, çalışkanlık, adalet, şefkat ve misafirperverlik ve bu tür diğer erdemler her ulusta değerlidir. Dünyada hiçbir ulus çocuklarına "hırsız olmayı" ya da "müsrif olmayı" öğretmez.

I. S. Kon'un belirttiği gibi, "bütün uluslar her zaman çocuklarını dürüst, cesur ve çalışkan olarak yetiştirmek ister.

Burada soru şu ki, bu evrensel insanî değerlerin içeriğine hangi özel anlamın yatırıldığı ve halk pedagojisinin bunların uygulanmasını ve varlığını hangi araçlarla ve ne kadar etkili bir şekilde başardığıdır (Kon 1988).

Bu noktada Z. Nigmatov'un görüşünü alıntılamak yerinde olur. Ona göre, "Her ulusun, yalnızca kendisine özgü ve kendi kültürüne dayanan kendi orijinal pedagojik bilgisi vardır" ve "birçok halkın pedagoji gelenekleri içerikte değil, yalnızca dış ifade biçiminde farklılık gösterir" (Nigmatov 1999).

Bize göre, pedagojik gelenekler yalnızca biçim olarak değil, aynı zamanda bir dereceye kadar içerik açısından da farklılık gösterir. Evrensel insan niteliklerinin takdiri tüm milletlerde mevcut olmakla birlikte, bu niteliklerin oluşum koşulları ve takdir düzeyi açısından farklı etnik gruplar birbirinden farklılık göstermektedir. Daha spesifik olmak gerekirse, herhangi bir milletin eğitim yöntemi bu milletin etno-kültürel ortamına göre şekillenir ve bu milletin tarihi, coğrafi konumu, dini, ekonomik koşulları ve hatta siyasi sistemi önemli bir rol oynar.

Etnopedagojiyi etnolojik bir perspektiften araştırmak, insanların eğitimle ilgili görüşlerini ve deneyimlerini yalnızca bir gelenek veya geçmiş olarak değil, bugünlerde yaşatılan bir süreç olarak incelemeyi gerektirir.

Örneğin, siyasetin çocuk yetiştirme konusundaki görüşleri nasıl etkilediğini düşünün. Özellikle Sovyetler Birliği döneminde İslam'a yapılan zulüm çocukların din eğitiminin yönünü etkilemeden kalmamıştır. Özbekistan'da yapılan etnografik araştırmalara göre, geçen yüzyılın 70'li yıllarında öğretmenler oruçlu çocuklara oruçlarını açmak için su içirdikleri ve sürekli "Tanrı yoktur" diye söyleyerek onların kafasını yıkamaya çalıştıkları bir gerçektir. Bu tür propagandanın etkisi aile ilişkilerine de yansımıştır. Örneğin, İslam dininde kesin olarak belirlenen babanın, kocanın ailedeki makamı, mevki değişmiştir ve bu elbette çocuk yetiştirmesine de etki yapmadan geri kalmamıştır (Ubaydullaeva 2018).

Etnopedagojiye etnolojik yaklaşım, insanların çocuk yetiştirme ve eğitimle ilgili isteklerini değil, mevcut durumu incelemeyi gerektirir (pedagogların çoğunlukla çalıştığı şey budur). Örneğin, Özbek halkının eğitim düşüncelerinde çocuklara yönelik bedensel ceza kesinlikle kınanırken, uygulamada bedensel cezaya başvurulmakta ve hatta bu yöntemi doğru olarak değerlendirenler de bulunmaktadır². Etnografik verilere göre okullarda bile bazı öğretmenler erkek çocuklarına bedensel cezalar uygulamış, ebeveynler buna karşı çıkmamıştır. Bunu Özbek toplumunda şimdiye kadar korunan şu atasözü de doğrulamaktadır: "Eti sizin, kemikleri bizimdir"³.

Öte yandan eğitime yönelik tutuma bakarsak, insanların fikirlerinde bilgili insanlara saygı duyulduğuna tanık oluruz. Çocuğun gelecekte bilim insanı olması için pek çok şey yapıyor. Sosyolojik anketler, Özbek ebeveynlerin yüzde 80,5'inin çocuklarının yükseköğrenim görmesini istediğini ortaya koymuştur. Ancak pratikte durum farklıdır, etnografik gözlemler bazı öğrencilerin öğrenmekten çok yüksek notlar almaya odaklandığını gözler önüne sermiştir.

Etnopedagoji çalışmasında etnolojik ve pedagojik yaklaşımın sınırlarını gösterme konusuna dönersek, aslında, çocuk sosyalleşmesine etnolojik yaklaşım I. S. Kon tarafından yazılan "Haricî Asya halkları arasında geleneksel çocuk yetiştirme biçimlerinin incelenmesi için program" eserinde net bir biçimde ortaya konulmuştur (Kon 1988). Adı geçen programda "yaşam döngüsünün ve aşamalarının anlaşılması, sosyalleşme kurumları sistemi, ailenin bir sosyalleşme faktörü olarak rolü, toplumda çocuğa karşı değer tutumunun özellikleri, bebeklere bakma yolları, teşvik ve ceza biçimleri, emek ve cinsel eğitim, nesiller arası ilişkiler" vb gibi birçok meseleler yer almıştır. Ancak, İ. S. Kon'ın kendisi de bizzat vurguladığı gibi, bu tür yaklaşımlar "ayrıntılı bir program vermemiş", aksine "sadece birkaç temel soru bloğu"nu oluşturmuştur (Kon 1988). Bu tür çalışmalarda "genel olarak çocukluk ve çocukların sosyalleşmesi dünyasıyla ilgili değil, sadece geleneksel kurumlar ve sosyalleşme yöntemleriyle ilgili" sorunlar söz konusudur.

Çocuk sosyalleşmesi araştırmalarında önemli bir uzman olarak adı geçen araştırmacı Kon (1981), "Etnografik çalışmalar, sosyalleşme veya çocukluk süreçlerinin tam bir resmini

² Sosyolojik araştırmalar 2007 yılında Taşkent şehri, Surkhandarya ve Namangan bölgelerinde yaşayan 700'den fazla insanların arasında gerçekleştirildi ve buna göre katılımcıların yüzde 23'ü fiziksel cezayı kabul edilebilir ve etkili bulduğu anlaşıldı.

³ Makale yazarının kayıtları: Surhanderya, Nemengen vilayetlerinde toplanan bilgiler - 2007-2009 yılları.

veriyormuş gibi davranmaz; bunun için başka bilimler de var - eğitim sosyolojisi, sosyal pedagoji, vb. Buradaki etnograflar, diğer konularda olduğu gibi, öncelikle geleneksel gündelik kültürle ve özellikle karşılaştırmalı olarak kavranabilir etno-spesifik özellikleriyle ilgileniyorlar” diye yazmaktadır. Şunu inkar etmeden söylemek isteriz ki, mevcut küreselleşme ortamında sadece geleneksel gündelik (aile) yaşam tarzından etnik özellikler bulmanın zor olduğunu söylemek isteriz. İkinci olarak, eğitim sürecindeki etnik özellikler ve eğitime yönelik tutumlar etnologlar tarafından ihmal edilmiştir. Ve bu tür etnik veya ulusal özellikler ancak karşılaştırmalı olarak incelendiğinde ortaya çıkacaktır.

G. N. Volkov, etnopedagojinin asli yapısına şu tarzda açıklama yapmaktadır: “Halkın temel pedagojik kavramları, eğitim nesnesi ve öznesi olarak çocuk, eğitimin işlevleri (çalışma, ahlakî, zihinsel, estetik eğitim ve sağlık bakımı), eğitim faktörleri (doğa, tarih, din, milletin zihinsel yapısı), etnik eğitim yöntemleri, eğitim araçları, eğitim organizasyonu (çocuk ve gençlik işçi dernekleri, gençlik tatilleri, ulusal bayramlar); insanların yaşam aktivitelerinin kolektif biçimlerinin pedagojik rolü, eğitimciler (ebeveynler, büyük çocuklar, devlet öğretmenleri, isimsiz, az bilinen öğretmenler, faaliyetleri ve düşünceleri), vb. (Volkov 1974). Bu yapı içindeki herhangi bir konu etnologlara yabancı değildir.

Sonuç

Yukarıda bahsedildiği gibi, bu konular etnolojik yaklaşımda bir dereceye kadar araştırılmış ve hala incelenmektedir. İncelediğimiz bu tür görüşlere dayanarak aşağıdaki sonuçlar çıkarılabilir:

İlkin, halk pedagojisi, genç neslin eğitimi ile ilgili geleneksel fikirler, eğitim içeriğinde folklor ve pratik deneyimlerdir. Etnopedagoji ise bir yandan halk pedagojisini inceleyen disiplinler arası bir alan ve diğer yandan, belirli bir etnosun (ulusun) karakteristiği olan eğitim ve öğretimin görüşleri, tutumları, yöntemleri ve deneyimleri, yaşam tarzı, zihniyeti, ailesi ve eğitim sistemidir. Bu noktada halk pedagojisi etnopedagojiye dâhil edilebilir. Etnopedagoji, ondan daha geniş bir kavramdır ve etnik özellikleri oluşturan ve koruyan sosyalleşme süreciyle iç içedir.

İkincisi, dünyada farklı etnik gruplar olduğu için, onların etnik özelliklerinin çocuk yetiştirilme ve eğitim yoluyla oluştuğu anlamına gelir. Bu nedenle, tüm yönler: aile, yaşam tarzı, mahalle, tüm eğitim sistemi (anaokulundan üniversitelere), kitle iletişim araçları vb., etnolojik araştırmanın konusu olabilir. Pedagoglar çocuk yetiştirme ve eğitimin kendisini incelerlerse, etnologlar buna etno-kültürün benzersizliği açısından yaklaşırlar.

Üçüncüsü, etnopedagoji araştırmalarına etnolojik yaklaşım, öncelikle etnosa (millete) özgü kültür ve zihniyetin oluşumunda eğitim ve çocuk yetiştirmenin etkisi incelenerek tanımlanır. Bunda:

A) Çocuk yetiştirme ve eğitimde (ailede ve toplumda) etnik (ulusal) özellikler bir süreç olarak incelenir;

B) Halkın eğitim ve öğretimle ilgili görüş ve düşünceleri ile bu toplumun pratik deneyimleri birbirlerine uygun olduğu karşılaştırılır.

Toplum ilerledikçe, toplumsal değişimler yaşandıkça diğer bilim alanları gibi etnopedagoji de gelişim göstermektedir. Dolayısıyla hem pedagojik yaklaşımda hem de etnolojik yaklaşımda etnopedagojinin araştırma kapsamı toplumun taleplerine ve toplumsal bilinçteki değişimlere bağlı olarak genişlemektedir.

Bir öneri olarak, etnopedagojinin gelişmesi için etnologlar, folklorcular, pedagoğlar ve sosyologların işbirliği içinde disiplinler arası araştırmalar yapması, bu bilime büyük yararlar sağlayacaktır.

Çıkar çatışması

Yazar, herhangi bir çıkar çatışması olmadığını beyan eder.

Etik beyan

Bu araştırma için etik kurul izni gerekmemektedir. Yazar, makalesinde etik kurallara uyduğunu bildirir.

Extended Summary

This article analyzes various approaches to such concepts as “folk pedagogy”, “ethnopedagogy”. The main attention is paid to the approaches of teachers and ethnologists on this issue.

The concept of “folk pedagogy” was first used by Ushinsky in 1864 (RPE 1993). Volkov defined folk pedagogy as “a set of pedagogical knowledge and educational experiences of the people preserved in folk oral art, traditions, rituals, children’s games and toys, etc”(Volkov 1974).

The approach of scientists like Izmailov (Izmailov 1991), Strakach (Strakach 1962), Palatkina (Palatkina 2003) to the concept of “folk pedagogy” is similar.

If Uzbek pedagogue Sohbov defines folk pedagogy as “a set of skills and household etiquettes whose implementation is mandatory and whose implementation is controlled by the majority” (Sohbov 2004), according to Kadirov, folk pedagogy is “firmly fixed in the minds of generations, accepted by the masses and a standard for everyone are traditions that have become” (Kadirov 1992).

Ethnologists also paid attention to the study of folk pedagogy. Already in the last century, Bromley noted that the study of folk pedagogy is one of the urgent tasks of ethnography [Bromley 1973]. Among ethnographers, Vinogradov understood the concept of “folk

pedagogy" as a set of skills and methods used by the people to educate the individual (Vinogradov 1926).

There are also many definitions of ethnopedagogy and folk pedagogy. According to G.N. Volkov, who laid the foundation stone of ethnopedagogy, "ethnopedagogy is the science of people's experiences of educating the young generation, their pedagogical views, and lifestyle" (Volkov 1974).

Kukushin says that "folk pedagogy" is "the educational traditions of a specific ethnic group", and "ethnopedagogy" is "a general and comparative analysis of the educational traditions of different people" (Kukushin 2000). In his opinion, ethnologists can only study folk pedagogy, and analyzing the educational traditions of different peoples is the task of pedagogues. But we do not agree with this view. Ethnologists also conduct a comparative analysis of all aspects of the life of ethnic groups: material and spiritual culture, lifestyle, traditions.

M. Kh. Malsagova (Malsagova 2014), L. N. Berezhnova, I. L. Researchers such as Nabok, V.I.shcheglov (Berezhnova 2013) show national (ethnic) education as a subject of ethnopedagogy.

In general, the approaches to this issue can be divided into several directions according to their content: in the first approach, "ethnopedagogy is a science", "folk pedagogy is the views and experiences of the people on the education of the young generation"; - in the second approach, "ethnopedagogy" is a concept that means a comparative analysis of the educational traditions of different peoples, and "folk pedagogy" is interpreted as the educational traditions of a certain ethnic group; - in the third approach, concepts are understood as synonyms.

According to ethnologist A.G. Komarova, the term "ethnopedagogy" is broader and deeper than "folk pedagogy" and focuses on the ethnic characteristics of socialization in different cultures (Komarova 1980). We agree with him.

The connection between ethnology and ethnopedagogy is manifested in the study of the educational processes of ethnos. Because belonging to any ethnic group is not born, but is formed through upbringing. As G.N. Volkov said, "it is impossible to look indifferently at the peculiarities of the psychological image and the problems of the national character" because they are "the result of the influence of the educational system" of one or another ethnic group (Volkov 1974).

The psychological image of the people is manifested not only in their spiritual culture but also in their material culture: clothes, food, housing and attitude towards them. From here, it becomes clear that the scope of ethnopedagogical research also belongs to ethnologists.

The ethnological approach to the study of ethnopedagogy is clearly shown in the "Program for the Study of Traditional Forms of Child Education among Foreign Asian People" developed by I.S. Kohn (Kohn 1988). Researching ethnopedagogy from an ethnological point of view requires the study of people's views and experiences of education as a process. For

example, the persecution of Islam during the Soviet period did not affect the aspect of religious education of children. According to the ethnographic research conducted in Uzbekistan, in the 70s of the last century, teachers forced fasting children to drink water in order to break their fast, and they constantly shouted “there is no God” which definitely left their mark. The influence of such propaganda is also reflected in family relations (Ubaydullaeva 2018).

Ethnological approach to ethnopedagogy requires studying the existing situation, not the wishes of the people regarding upbringing and education. For example, corporal punishment of children is strongly condemned in the educational ideas of the Uzbek people, but in practice⁴, corporal punishment is used, and there are even those who evaluate this method as correct⁵.

The following conclusions can be drawn from the mentioned points:

First of all, folk pedagogy is folklore and practical experiences in the education of the young generation. Ethnopedagogy, on the one hand, is an interdisciplinary field that studies folk pedagogy, and on the other hand, it is the views, attitudes, methods and experiences of education and training specific to a particular ethnos (nation). At this point, folk pedagogy can be included in ethnopedagogy.

Secondly, since there are different ethnic groups in the world, it means that their ethnic characteristics are formed through upbringing and education. Therefore, all aspects: family, lifestyle, neighborhood and the educational process in the entire educational system can be the subject of ethnological research.

Thirdly, the ethnological approach is primarily determined by the study of the influence of education and training in the formation of the culture and mentality specific to the ethnos (nation).

Ethnopedagogy, like other fields of science, is developing as society progresses. Therefore, both in the pedagogical approach and in the ethnological approach, the research scope of ethnopedagogy expands depending on the demands of society and changes in social consciousness.

KAYNAKÇA

Afanasev 1960. Afanasev V.F. Pedagogicheskie idei v yakutskom narodnom tvorchestve // Sovetskaya pedagogika. 1960. № 3. S. 120–125.

Berejnova 2013. Berejnova L.N. Etnopedagogika: uchebnoe posobie dlya stud. vissh. ucheb. zaved. Moskva.: Akademiya, 2013. – S. 12.

Bolbas 2001. Bolbas, V.S. 2001. O poniatiiakh i terminakh etnopedagogiki// Pedagogika 2001.1: 41–45.

⁴ Sociological surveys were conducted in 2007 among more than 700 people living in Tashkent city, Surkhandarya and Namangan regions, according to which 23 percent of respondents considered corporal punishment acceptable and effective.

⁵ Author’s notes, information obtained from Surkhandarya, Namangan regions. 2007 2009.

- Bromlei 1973. Bromlei Y. V. Etnos i etnografiia. Moskva: Nauka, 1973.
- Vakaev 2000. Vakaev V.A. Etnopedagogika kak ob"ekt sotsial'no-filosofskogo poznaniia <http://aeli.altai.ru/nauka/sbornik/2000/vakaev.html>. (12.05.2018.).
- Vinogradov 1924. Vinogradov G. S. Detskii narodnyi kalendar' (iz ocherkov po detskoii etnografii) // Sibirskaia jivaia starina. Irkutsk, 1924. Vip. 2: 55 – 97.
- Vinogradov 1926. Vinogradov, G.S. Narodnaia pedagogika: (Otryvki i nabroski). Sibirskaia jivaia starina. Moskva: 1926. Vip. 5: 1–28.
- Vinogradov 1978. Vinogradov G. S. Detskii fol'klor//Iz istorii russkoi fol'kloristiki. Leningrad, 1978. 158 – 188.
- Volkov 1974. Volkov G.N. Etnopedagogika: Chuvashknigoizdat, 1974.
- Volkov 2005. Volkov G.N. Universalizm etnopedagogiki (dispersnaia etnopedagogika) // Etnopedagogika v sisteme obrazovaniia: opit, problemi i perspektivi. Atyrau, 2005. 7-12.
- Izmailov 1991. Izmailov A.E. Narodnaia pedagogika: pedagogicheskie vozzreniya narodov Srednei Azii i Kazakhstana. Moskva: Pedagogika 1991 /<http://bibliotekar.kz/narodnaja-pedagogika-pedagogicheskie-voz> (02.02.2021)
- Kadirov 1992. Kadirov B. A. Formirovanie uzbekskoi narodnoi pedagogiki. Tashkent: Mekhnat, 1992.
- Komarova 1980. Komarova G.A. O poniatie "etnopedagogika" v sovetskoi etnograficheskoy i pedagogicheskoy nauke // Izuchenie preemstvennosti etnokul'turnykh iavlenii. Moskva: IE, 1980. S. 202 -212.
- Komarova 2014. Komarova G.A. Etnografiia detstva: mezhdistsiplinarnye issledovaniia. Moskva: IEA RAN [Rusya Bilimler Akademisi Etnoloji ve Antropoloji Enstitüsü], 2014.
- Kozhakhmetova 1998. Kozhakhmetova K. Z. Kazakhskaia etnopedagogika: metodologiya, teoriia, praktika. Almaty: Gilim,1998.
- Kon 1981. Kon I.S. Etnografiya detstva (Problemi metodologii) / https://journal.iea.ras.ru/archive/no5/1981_5_003_Kon.pdf 02.02.20 21)
- Kon 1988. Kon I.S. Rebenok i obshestvo. M.: Nauka, 1988.
- Kukushin 2000. Kukushin V.S. Etnopedagogika i etnopsikhologiya. Rostov n/D: Feniks, 2000
- Kukushin 2002. Kukushin V.S. Etnopedagogika. Uchebnoe posobie. Moscow: MPSI, 2002
- Kuzmin 1993. Kuzmin M.N. Etnopedagogika. Moskva: Rossiyskaya pedagogicheskaya entsiklopediya Tom 2. Moskva, 1993. S. 644–646.
- Kulikova 2005. Kulikova S.V. Stanovlenie i razvitie teorii i praktiki natsional'nogo obrazovaniia v Rossii (vtoraia polovina XIX – nachala XX v.) Avtoref. dis. d-ra ped. nauk. Volgogradskiy gosudarstvenniy pedagogicheskii universitet. Volgograd, 2005
- Malsagova 2014. Malsagova M. K. Metodologiya etnopedagogicheskogo issledovaniia. PhD diss. Pyatigorskii gosudarstvenniy lingvisticheskii universitet. Nazran, 2014.
- Nezdemkovskaia 2012. Nezdemkovskaia, G. V Genezis etnopedagogiki v Rossii. Avtoref. dis. ... dokt. ped. nauk. Institut psixologo-pedagogicheskix problem detstva Rossiyskoy akademii obrazovaniya, Moskva, 2012.
- Nigmatov 1999. Nigmatov Z.G. Pliuralisticheskii podkhod k etnopedagogicheskim issledovaniiam. /Teoriia i praktika fizicheskoi kul'tury 1999. № 8 // <http://sportlib.info/Press/TPFK/1999N8/p22-23.htm> 13.02.21
- Palatkina 2003. Palatkina G. V. Etnopedagogicheskie faktori mul'tikul'turnogo obrazovaniya. Avtoref. dis. ... dokt. ped. nauk. Moskva, 2003.
- Pirliiev 1991. Pirliiev K. Progressivnie traditsii narodnoy pedagogiki v sovremennom vospitanii shkol'nikov: Na materiale TSSR. Dis. ... dokt. ped. nauk. Ashxabad, 1991.

- RPE 1993. Rossiyskaya pedagogicheskaya entsiklopediya v dvux tomax. – Moskva: Nauchnoe izdatel'stvo «Bol'shaya Rossiyskaya entsiklopediya», 1993. –S. 1154.
- Soxibov 2004. Soxibov A.R O'zbek xalq pedagogikasi istoriografiasining ilmiy nazariy muammolari (1956 -2001 yillar) Ped.f nom il dar dissertatsiya. Toshkent davlat pedagogika universiteti. Toshkent, 2004.
- Strakach 1962. Strakach Y.B. Traditsii trudovogo vospitaniya narodov Taymira v nashe vremya// Sovetskaya etnografiya, 1962. № 3. S. 35 – 48.
- Tishkov V.A. Ot etnosa k etnichnosti i posle //Etnograficheskoe obozrenie, 2016. № 5. S. 5 – 22.
- Ubaydullaeva 2018. Ubaydullaeva B.M. Rol i status ottsov v uzbekskix semyax //http://historicaethnology.org/news/2018-t3-n2-1.
- Xuxlaeva 2008. Xuxlaeva O.V. Etnopedagogika: sotsializatsiya detey i podrostkov v traditsionnoy kul'ture. Moskva: MPSI, 2008.

HUMAN VITAL CULTURE WORLD: THE ETHNOCULTURAL ASPECT

İNSANIN CANLI KÜLTÜR DÜNYASI: ETNOKÜLTÜREL YÖNÜ

Irina Aksanovna ZAKIRYANOVA¹, Lyudmila Ivanovna REDKINA²

Makale Türü: Araştırma Makalesi

Abstract

The article addresses the problem of the ethnocultural aspect of the human vital culture world. In modern socio-cultural realities, culture is precisely the phenomenon in which the conditions and the corresponding prerequisites for both social and human development are contained. In the context of life creation, culture, on the one hand, is a powerful means of protection against the chaotic nature of life, on the other hand, it is the basis, condition, method, and process of 'self-purification', self-ordering of the living world, thanks to which a person 'passes' through oneself the entire existential reality. The purpose of this article is an attempt to comprehend the role which the vital cultural world plays in human existence. The theoretical and methodological basis of the article is the works of I. Herder, G. Hegel, V.S. Bybler which are essentially the key to the philosophical understanding of culture; the psychoanalytic concept of S. Freud and C. Jung, in which human life is represented as a cultural activity, and the creation of culture – as the creation of this life. The works of such authors as Yu.V. Bromley, E.A. Baller, S.A. Arutyunov, L.N.Gumilev, A.S. Akhiezer, V.M. Mezhuyev, Yu.V. Lotman, A. Kroeber, S. Klakhon have significantly expanded the conceptual and methodological opportunities in the culture problem analysis from the standpoint of historical and cultural development. The publications of modern authors (V.S. Belgorodsky et al., L.A. Jensen and J.J. Arnett, I.A. Apollonov, and I. D. Tarba) are useful in analyzing the studied problem in the context of the globalization of cultures. The main research methods are comparative and typological methods which allow comparing different ideas, identifying common and different in them, which made it possible to identify the specifics of the ethnocultural aspect of the human vital culture world. In the process of mastering the cultural world, culture is transformed from a socio-social form of expression into an individual-personal vital culture and ethnoculture, acting as a means of transforming objective factors into a subjective way of looking at the world. The measure of ethnocultural potential development is determined by the measure of sociality. The higher the measure of cultural development, the higher the measure of sociality. This idea is of particular importance nowadays when interethnic and intercultural issues are no less relevant. Ethnoculture as the most important component of universal culture influences the formation of a person's life values and meanings system, contributes to the development of constructive interaction with different cultures carriers skills and abilities, and the formation of attitudes towards People's peaceful coexistence. The authors conclude that the vital culture world is a socio-cultural justification of the vital stability of human existence, representing

¹ Associate Professor, Black Sea Higher Naval School, Foreign Languages Department, ariddsev@yandex.ru
ORCID ID: 0000-0001-7770-0986

² Professor, V. I. Vernadsky Crimean Federal University, Humanities and Pedagogical Academy, redkina7@mail.ru,
ORCID ID:0000-0002-4201-8693

that sphere of human life creation that fills the life world with meaning, ensures people's awareness of their human nature and essence.

Keywords: human vital culture world, ethnocultural aspect, human existence, individual and society.

Özet

Makale, insanın hayati kültür dünyasının etnokültürel yönü sorununu ele alıyor. Modern sosyokültürel gerçekliklerde kültür, hem sosyal hem de insani gelişme için koşulların ve karşılık gelen ön koşulların kapsandığı bir olgudur. Yaşam yaratma bağlamında kültür, bir yandan yaşamın kaotik doğasına karşı güçlü bir korunma aracı iken, diğer yandan "kendini arındırma"nın, - bir kişinin tüm varoluşsal gerçekliği kendi içinden "geçirdiği" yaşam dünyasının düzenlenmesi olan kendini arındırmanın temeli, koşulu, yöntemi ve sürecidir. Bu makalenin amacı, yaşamsal kültür dünyasının insan varoluşunda oynadığı rolü anlamaya çalışmaktır. Makalenin teorik ve metodolojik temeli I. Herder, G. Hegel, V. S., esasen felsefi kültür anlayışının anahtarı olan Bybler; S. Freud ve C. Jung'un insan yaşamının kültürel bir etkinlik olarak temsil edildiği psikanalitik kavramı ve bu yaşamın yaratılması olarak kültürün yaratılmasıdır. Yu. V. Bromley, E. A. Baller, S. A. Arutyunov, L. N. Gumilev, A. S. Akhiezer, V. M. Mezhujev, Yu.V. Lotman, A. Kroeber, S. Klakhon gibi yazarların eserleri tarihsel ve kültürel gelişim açısından kültür sorunu analizinde kavramsal ve metodolojik fırsatları önemli ölçüde genişletti. Modern yazarların yayınları (V. S. Belgorodsky ve diğerleri, L. A. Jensen ve J. J. Arnett, I. A. Apollonov ve I. D. Tarba), incelenen sorunu kültürlerin küreselleşmesi bağlamında analiz etmede yararlıdır. Ana araştırma yöntemleri, farklı fikirlerin karşılaştırılmasına, ortak ve farklı olanların tanımlanmasına izin veren, insanın yaşamsal kültür dünyasının etnokültürel yönünün özelliklerini tanımlamayı mümkün kılan karşılaştırmalı ve tipolojik yöntemlerdir. Bir kişinin kültür dünyasına hakim olma sürecinde, kültür, nesnel faktörleri dünyaya öznel bir bakış açısına dönüştürmenin bir aracı olarak hareket ederek sosyo-sosyal bir ifade biçiminden bireysel-kişisel bir hayati kültüre ve etnokültüre dönüştürülür. Etnokültürel potansiyel gelişme ölçüsü, sosyallik ölçüsü ile belirlenir. Kültürel gelişimin ölçüsü ne kadar yüksekse, sosyallığın ölçüsü de o kadar yüksektir. Bu fikir, etnik ve kültürlerarası konuların daha az alakalı olmadığı günümüzde özel bir öneme sahiptir. Evrensel kültürün en önemli bileşeni olarak etnokültür, bir kişinin yaşam değerleri ve anlamlar sisteminin oluşumunu etkiler, farklı kültürler, beceri ve yeteneklerle yapıcı etkileşimin geliştirilmesine, insanların barış içinde bir arada yaşamalarına yönelik tutumların oluşumuna katkıda bulunur. Yazarlar, hayati kültür dünyasının, insan varlığının hayati istikrarının sosyokültürel bir gerekçesi olduğu, yaşam dünyasını anlama dolduran insan yaşamının yaratılış alanını temsil ettiği, insanların insan doğası ve özü hakkında farkındalık kazanmasını sağladığı sonucuna varıyorlar.

Anahtar sözcükler: insanın yaşamsal kültür dünyası, etnokültürel yön, insan varlığı, birey ve toplum.

Introduction

Nowadays when the mental redistribution of the world is taking place, a fundamentally new paradigm of thinking and activity is being formed, culture is precisely the phenomenon in which the conditions and the corresponding prerequisites for both social and human development are contained. According to T.V. Tsivyan (1978), 'culture as a world adapted to the human scale' and 'created by oneself', appears as a human world order, correlated with a human being as all things "measure" (Tsivyan, 1978, p. 72).

The focus of "shifting the epicenter of all human existence to the pole of culture", "shift, transformation ('transduction') into the form of the culture mind, the culture logic" (Bybler, 1991, p. 3, 9) is nothing but a kind of 'Temple' in which a human being becomes a person

(Herder, 1959), in which the measure of one's spirituality and the richness of the spiritual world are measured (Hegel, 2008).

Accumulating in material and spiritual activities, goals, interests, creative abilities and skills of people, culture, therefore, appears as a determinant of the meaning-forming endless 'fitting' of human life as an entity to a unique positive life-creating realization of 'purely human' being. In K. Levi-Strauss' (1952) understanding such a life-creating realization of the individual and society is 'culturization'. Permeating the endless variety of spatio-temporal objectification and, at the same time, focusing on the territorial-ethnic generalizing image, culture is an all-one and all-human substantiality of the life forms of human existence. This is a specially ordered historical, territorial, ethnic, national, value, material and spiritual-moral social reality in which a person lives, realizing the natural need to acquire life meanings, values and ideals, in bringing one's life to order.

As M. Epstein (1997) believes, in the context of life creation, culture, on the one hand, is a powerful means of protection against the chaotic nature of life, on the other hand, it is the basis, condition, method and process of 'self-purification', self-ordering of the life-world, thanks to which a person 'passes' through oneself the entire existential reality (Epstein, 1997, p. 73-74]. That is, culture ensures the purification of a person's inner living 'space' from the negative manifestations of the external world, separating and, at the same time, preserving the significant, 'native', different from 'any other' – 'alien'. At the same time, the differentiation of 'native – alien' occurs only at a person's psychological level. In the process of life, a person acts both as the creator of one's life-world, and as a subject making a choice: the meanings, orientation, content of one's life, relying on the ideals and values of culture, as well as on one's own personal and 'other' life experience.

The purpose of this article is an attempt to comprehend the role which the vital culture world plays in human existence.

Theoretical and Methodological Basis

The theoretical and methodological basis of the article are the studies of ethnocultural processes by such authors as: Yu.V. Bromley (1990), E.A. Baller (1969), Yu.P. Averkieva (1979), S.A. Arutyunov (2014), L.N. Gumilev (1988), V.B. Jordansky (1991), V.P. Levkovich (1985), A.P. Sadokhin (2007), M.O. Mnakatsanyan (2004), S.A. Tokarev (2015). The general theoretical cultural base consists of the works of A. Kroeber (2004), S. Klakhon (1961), E.M. Vereshchagin (2005), E.P. Borzova (2001), E. Amelina (2000), A.M. Arnoldov (1993), P.A. Sorokin (2012), N.N. Cheboksarov (1971) which are dedicated to the study and systematization of basic scientific concepts. The philosophical works of G.V. Plekhanov (1956-1958), V.V. Silvestrov (1987), N.A. Berdyaev (1996), P.S. Gurevich (2008) have significantly expanded the conceptual and methodological possibilities in the analysis of the process of social and cultural interaction. The identification of the socializing aspect of ethnoculture is based on the theoretical works of M.S. Komarov (2006), A.G. Egorov (2002), A.S. Akhiezer & S.Ya. Matveeva (1990). The

objective consequence of social interaction is the psychological component which, in its turn, is subject to ethnocultural transformation. In this regard, the publications of such authors as: S.L. Rubinstein (1997), R.S. Nemov (1998), T. Shibutani (1969), Z.V. Sikevich (1996), K.A. Abulkhanova-Slavskaya (1980) are valuable. The culture phenomenon, the problems of historical and cultural development are reflected in the works of cultural scientists such as. A.S. Akhiezer (1992), M.S. Kogan (1996), V.M. Mezhujev (2006), Yu.N. Davydov (1978), Yu.V. Lotman (2002), I. Herder (1959), G. Hegel (2008), V.S. Bybler (1991) which are essentially the keys to the philosophical understanding of culture.

So, I. Herder (1959) examines culture in the context of cultural and historical regions, focusing on factors such as ecology and traditions of the people inhabiting them. The scientist believes that it is ethnoculture that acts as the unifying principle of all members of a particular human community. In G. Hegel's works, the entire path of the world culture development is analyzed as a natural integral process. The idea of culture expressed by G. Hegel (2008) is the idea of development, education / self-education of the thinking spirit. According to V.S. Bybler's (1991) philosophical concept, different cultures are in constant dialogue with each other, continuously interacting and complementing each other. It is through dialogue with other cultures that both a personal and a public stock of knowledge, skills and abilities of understanding, identifiers reflecting the historical meaning of each phenomenon is created.

Of particular value is S. Freud's (2017) and C. Jung's (1994) psychoanalytic concept which reflects culture as a kind of repository of mental experiences, emotional life and human potential. These scientists have discovered a whole world that lies beyond our consciousness, thereby demonstrating a new perspective of studying vital culture world problem from the standpoint of the unity of a person's cultural world with a certain culture, tradition, system, characterized by the development of values, norms, the content core of this culture and forms of its expression.

Publications by V.S. Belgorodsky, L.E. Yakovleva, T.A. Petushkova(2019), L.A. Jensen & J.J. Arnett (2011), I.A. Apollonov & I.D. Tarba (2017) are useful in analyzing the ethnocultural aspect of human living culture world in the context of Cultures globalization.

The main research methods are comparative and typological methods which allow comparing different ideas, identifying common and different in them which made it possible to identify the specifics of the ethnocultural aspect of the human vital culture world.

Discussion of the Problem

The culture meaning is in its uniqueness of the life world of the individual and society. The indicator of culture is the spiritual 'field' – the subjects of life creation spirituality, the spiritual atmosphere of society, and the individual's spiritual world. Comparison of different cultures is carried out through the comparison of higher spiritual values and absolutes. It is quite obvious that a person's life world is formed by the culture of a society close to one, in which historically diverse and mentally diverse layers and forms of other societies' cultures

are assimilated. In this sense, the human life world is multicultural. It is a 'living' organism capable of mastering all the 'languages' of culture in the ethnocultural, spiritual, species, and global context. Rooted in the present, it is able to simultaneously live past systems and stay in thoughts about the future. All this is included in the 'cultural space' of human existence, socio-cultural and ethnocultural experience are carried out, 'accumulated' and 'adopted' in it, especially significant values are developed and polished, mediating and bearing in themselves, to one degree or another, the historical culture of all mankind.

However, the culture that exists, as it were, 'by itself', at the same time, is given to a person only insofar as it has already been turned into an object, material and means of organizing one's life, this is one's 'living' culture. From these positions, culture is not an anonymous, but a personalized measure of human existence, organizing the life world, the inner need and expediency of a person. In other words, it is a kind of 'local way of being of people', their 'everyday' culture, which people 'took for themselves personally' from the entire world cultural repository.

It follows from this that culture gets its true ontological meaning only by becoming a necessary component of the human life-world. Awareness and realization of the need to organize such a cultural living space are associated with the representation of the 'world of life culture' of a person and society as a concrete historical form of life interpretation of culture meanings, norms, ideals and values.

The world of culture in this sense acts as an 'all-pervading' foundation, environment, method and form of organization of a person and society's life world. At the same time, the world of culture, the life world and a person and society's vital culture world are interpenetrable, they are in a dialectical relationship with each other due to the human ability to 'appropriate', 'embrace' the system of meanings and values of culture objective world and freely 'embed' them into their own life world. In the process of mastering the culture world, culture is transformed from a socio-social form of expression into an individual-personal vital culture and ethnoculture, acting as a means of transforming objective factors into a subjective way of looking at the world.

In this sense, any cultural phenomenon can be spoken about only in the context of the refraction of cultural values into the values of the individual life-world as its ontological basis. It is due to the 'appropriation' of cultural phenomena that a second layer of culture is formed in people – the world of life culture which, according to M.O. Mnatsakanyan's (2004) apt expression, creates "that integral national connection in each individual's psychology, which, being preserved in one's consciousness as a heritage of culture and socialization, simultaneously penetrates deeply into the unconscious spheres of one's soul. Such ... integration with ancestral traditions ... are the results of cultural influence on a person" (Mnatsakanyan, 2004, p. 158).

The history of culture, the origins and ways of its development – it is here that the most important secrets of the formation and people’s special psychological life are rooted, and those external phenomena, which themselves, being products of creative joint activity and people’s lives, form the collective soul and through it each person’s soul. This is marked by the creation of a person’s idea of the proper way of being, life values and ideals which are most adequate to the culture of one’s subjective essence. Thus, a person’s vital culture world formation requires the active participation of the person oneself.

In this regard, it should be noted that the process of cognition and ‘appropriation’ of values and meanings of culture world by a person or a community of people, on the one hand, is always individual and unique, since ‘penetrating’ into the human life, a person’s life world, culture performs the functions of a determinant and a way of human existence, it is a decisive condition in a person’s personality formation. On the other hand, since an individualized life activity subject contains a potential maximum of subjectivity, the vital culture world is extrapolated to the level of people communities being– society, ethnos, people. Culture as a kind of mental experience, emotional life and human potential repository, in S. Freud’s (2017) understanding and C. Jung (1994), is not an abstract model of some external expressions, forms, etc., but first of all a model of a special spiritual life which is based not only on an effective mechanism of emotional and mental impact on a person, on consciousness, on feelings, instincts, deep unconscious layers of one’s soul, but also people’s psychology and the character, samples and the ways of their behavior. The vital essence of culture, therefore, is interaction with others, the preservation of the human race as such. Hence, it can be assumed that the whole set of existential factors and conditions of human life activity, as well as the historical situation of the time and ethnocultural foundations, the sociocultural environment and society’s spiritual atmosphere, established and existing ideological foundations and life values and meanings of the culture world, are important for the vital culture world formation.

According to this point of view, the vital culture world includes the diversity and unity of ideas about the living world, that area of sociocultural reality where the thinking of a person, personality, or ethnic group practically merges with their behavior. This is the ethnoculture – “an integral fusion of material life, everyday life and worldview conditions, the continent of mainly oral culture which leaves almost no written evidence about itself” (History of Mentalities, Historical Anthropology: Foreign Studies in Reviews and Abstracts, 1996, p. 8). As a result, researchers often have to resort to ‘indirect’ means and methods, as if ‘peeping’ at people’s vital culture world and fixing their semi-conscious representations in the forms of categories (History of Mentalities, Historical Anthropology: Foreign Studies in Reviews and Abstracts, 1996, p. 9). Objectifying the conscious and unconscious life-meaning characteristics of human existence, the vital culture world encompasses in general all manifestations of creative activity of subjects of life. The vital culture world acts as a sociocultural justification of the vital stability of human existence, representing that sphere of human life creation that fills the life world with meaning, ensures people’s awareness of their human nature and essence. This makes it possible to study the designated problem from the standpoint of the

unity of a person's cultural world with a certain culture, tradition, or system which is characterized by the development of values, norms, the content core of this culture and forms of its expression.

In the light of modern sociocultural realities, when world society is experiencing an identity crisis, understanding the role that the vital culture world plays in human existence becomes an urgent problem of modern philosophical knowledge, since overcoming the current situation is possible based on solving the problem of a unified national socio-cultural idea constitution which is adequate to the new conditions of state and sociocultural policy, a new cultural and value system formation that is the world of an individual's vital culture, the criterion for assessing the content of which should be the value-semantic determinants of the quality of the individual and social life based on national and universal life values, meanings and ideals. It is those life values, meanings and ideals which determine the most profound processes of almost every person's life activity.

Modern education is aimed at preserving and developing the entire diversity of cultural and historical heritage, at transmitting this invaluable experience to new generations. This determines, in our opinion, the implementation of such specific tasks as:

- the realization by each person that one's destiny on Earth is to grow spiritually, to rise from *homo habilis* to *homo sapiens* and help others in this, and that mastering the values of spiritual and moral culture involves a struggle for the sake of human being, with the need to change one's worldview;

- formation of an individual's conscious value orientations concerning the cultural, historical, spiritual and moral heritage of a country, deep and comprehensive mastery of one's people and other peoples' culture;

- formation of an idea of cultural diversity in the country and the world; understanding that there are hundreds of different people on the world history stage; each nation is called upon to enrich the treasury of universal spiritual culture with something unique, what exactly the nation is capable of;

- fostering a positive attitude to cultural differences, striving for a close spiritual connection with different ethnocultures, different faiths, searching for the most constructive forms of verbal and non-verbal existence contribute to preparing a person for an effective life in a multicultural space;

- the creation of a multicultural educational space as a basis for familiarization with national and universal values, for skills development of constructive interaction with different cultures' speakers.

Ethnoculture accumulates mankind's centuries-old sociocultural experience. Its highest value is a person. This is what gives the traditional ethnoculture a life-giving spiritual property which provides both the process of succession of generations, and equally the process of enriching culture.

For each representative of any ethnic group, the mastery of humanity's accumulated culture takes place in two directions. First, a person assimilates the world of objects created by mankind, and masters the ways of activity that are associated with the use of these objects.

Secondly, a person masters the sign systems created by mankind and, thanks to this, takes the first necessary steps on the path of familiarization with spiritual culture.

One of the forms of cultural heritage transmission to new generations is traditions, customs and rituals as a stereotypical way of human activity, copied by new generations. They also preserved people's pedagogical experience, which contains the positive things that are necessary for younger generations' upbringing. That is, these are the values that in the past ensured the survival of the inhabitants of this ecological niche, becoming common to those who lived together at the same time. But the ethnocultural aspect of the human vital culture world includes not only ecology but also history. It is a common history that unites ethnic groups into a single person (Zakiryanova, 2022).

It is quite obvious that the use of national traditions and customs is of great importance in improving the educational function of any people. The revival of national traditions and customs, their introduction into people's life contributes to the formation of mutual understanding and mutual respect, harmonious interethnic relations.

Each new generation undergoes socialization within the framework of the already existing national education system which is characterized by cultural-historical, geographical, socio-economic, ethnographic and psychological characteristics of a particular people with their own distinctive worldview and attitude. Today it is necessary to creatively comprehend the lessons of the past in modern social processes essence analysis, and on this basis to prepare a solid foundation for the revival and approval of national education systems of the younger generations.

In the process of familiarization with ethnocultural values, the system of the main components of the human vital culture world is being formed, namely:

- The psychology (psychology of a citizen, defender of individual rights and state independence);
- character (respect for folk ideals and traditions, tolerance for other faiths, friendliness, responsiveness);
- a way of thinking, thanks to which the identity of culture, spirituality develops;
- morality, ethics (younger generations' moral maturity is the main criterion which allows them to practically implement the ideology of not only their own people but also other people; ethno-ethics promotes the education of ethnic tolerance, teaches the rules and norms of people's peaceful coexistence);
- philosophy (familiarity with the system of perception and comprehension of reality by various ethnic groups contributes to the critical generalization of acquired knowledge, reflection on the relationship between good and evil in life, a meaningful choice of life position, assimilation of scientific philosophy);
- ideology (a system of philosophical, political, legal, economic, moral, aesthetic and religious ideas, views, principles and ideals which reflect people's interests, aspirations, needs; it affirms in life eternal universal values, mutual support of people of different nationalities, a real friendship of people, priority of individual rights, care for the younger generation).

Thus, the ethnocultural aspect is the most important component of universal culture. It shows the main stages of people's historical development, their spiritual and material culture. The ethnocultural aspect to a certain extent influences the formation of a person's life values and meanings system, contributes to the development of constructive interaction with different cultures carriers skills and abilities, the formation of attitudes towards people's peaceful coexistence. Ethnoculture, as well as culture in general, acts as an adaptive mechanism which facilitates human life in the surrounding world: in interpersonal and intercultural interaction, in interaction with the information world.

Conclusion

The ethnocultural aspect of the human vital culture world is characterized by the fact that it concentrates a significant spiritual and moral potential, universal moral values, norms and principles of harmonious coexistence with representatives of other ethnic groups, contributing to overcoming the lack of spirituality, national nihilism, loss of historical memory, awareness of a person's role as the heir and bearer of folk values and traditions, one's ethnic group culture. The measure of ethnocultural potential development is determined by the measure of sociality. The higher the measure of cultural development, the higher the measure of sociality. We believe that this idea is of particular importance nowadays when interethnic and intercultural issues are no less relevant.

The ethnocultural aspect of the human vital culture world as an objective socio-pedagogical phenomenon assumes a historically developed pedagogical mechanism for transmitting positive social experience of harmonious relationships with society from generation to generation.

The inclusion of the ethnocultural aspect of human vital culture world in the process of preparing the new generations for life in modern sociocultural realities makes it possible to significantly expand knowledge about their people, form a belief in the need to preserve their material and spiritual culture, develop the ability to comprehensively assess people's cultural heritage, make the right decisions regarding its conservation and development.

Ethics Committee Approval

Ethics committee approval is not required for this study.

Declaration of Conflicting Interests

The author has no potential conflict of interest regarding research, authorship or publication of this article.

Bibliographic References

- Abulkhanova-Slavskaya, K.A. (1980). *Activity and personality psychology*. Moscow: Nauka
- Akhiezer, A. S. (1992). Sociocultural problems of Russia's development. The philosophical aspect. Moscow: INION RAS
- Akhiezer, A. S., Matveeva, S.Ya.(1990). Humanism as an Element of Culture. *Social Sciences*. No. 2. 3
- Amelina, E. M. (2000). *The Social Ideal in the Philosophy of Unity (from V.L. Solovyov to S.L. Frank)*. Moscow
- Apollonov, I. A.; Tarba, I. D. (2017). The Problem of the Grounds of Ethno-Cultural Identity in the Context of Globalization. *Voprosy Filosofii*, 8, 30-42
- Arnoldov, A. I. (1993). Introduction to Cultural Studies (new expanded edition). Study guide. Moscow: People's Academy of Culture and Universal Values.
- Arutyunov, S. A. (2014). *Cultures, traditions and their development and interaction*. Moscow: Direct-Media
- Averkheva, Yu. P. (1979). *The History of Theoretical Thought in American Ethnography*. Moscow: Nauka
- Baller, E. A. (1969). *Continuity in the culture development*. Moscow: Nauka
- Belgorodsky, V. S.; Yakovleva, L. E.; Petushkova, T. A. (2019). Global world - global design: to the issue of preservation of national and cultural identity. *Vestnikslavianskikhkulturbulletin of slavic cultures-scientific and informational journal*. V. 54, 365-384
- Berdyaev, N. A. (1996). *About culture. Anthology of cultural thought*. Moscow
- Borzova, E. P. (2001). *History of World Culture*. St. Petersburg: Lan
- Bromley, Yu.V. (1990). *Ethnographic studies of culture ethnographic functions*. Traditions in modern society. Studies of ethnocultural processes. Moscow.
- Bybler, V. S. (1991). *From science to the culture logic: Two philosophical introductions in the XXI century*. - Moscow: Politizdat, p. 3, 9
- Cheboksarov, N. N., Cheboksarova I. A. (1971). *Peoples, Races, Cultures*. Moscow
- Davydov, Yu.N. (1978). Culture - Nature - Traditions. *Tradition in the history of culture*. Moscow.pp.41-60
- Egorov, V. K. (2002). *Philosophy of the Russian culture: Contours and Problems*. Moscow: RAGS Publishing House
- Epstein, M. (1997). Self-purification. Hypothesis about the origin of culture. *Questions of Philosophy*. No. 5, 72-79, p. 73-74
- Freud, S. (2017). *Psychology of the Masses and the Analysis of Me*. St. Petersburg: Azbuka-Atticus
- Gumilev, L.N. (1988). Ethnos: Myths and Reality. *Friendship of Peoples*. No. 10, pp. 218-231
- Gurevich, P. S. (2008). *Culturology*. Moscow: Gardariki
- Hegel, G. (2008). *Phenomenology of the spirit*. Moscow: Academic Project
- Herder, I. G. (1959). *Selected works*. Moscow-Leningrad.: State Publishing House of Fiction
- History of Mentalities, Historical Anthropology: Foreign Studies in Reviews and Abstracts (1996). Moscow: B. I., p. 8, 9
- Jensen, L. A. & Arnett, J. J. (2011). Globalization and Cultural Identity. *Handbook of Identity Theory and Research* (pp.285-301). Project: Globalization and Youth Development. DOI:10.1007/978-1-4419-7988-9_13
- Jordansky, V. B. (1991). *Animals, People, Gods. Essays on African Mythology*. Moscow: Nauka
- Jung, C. G. (1994). *Psychology of the unconscious*. Moscow: Canon
- Kagan, M. S. (1996). *Philosophy of Culture: Textbook*. St. Petersburg
- Kluckhohn, C., Strodtbeck, F. L. (1961). *Variations in Value Orientations*. Evanston. IL: Row Peterson

- Komarov, M. S. (2006). On the Concept of Modern Society as 'modernity'. *Pedagogical Bulletin*, No. 1, pp.5-9
- Kroeber, A. L., Kluckhohn C. (1952). *Culture, a Critical Review of Concepts and Definitions. Papers of the Peabody Museum of American Archeology and Ethnology*. Cambridge, P. 155
- Levi-Strauss, K. (1952). *Race and History*. <https://booksread-online.com/dokumantalnye-knigi/design/225384-klod-levi-stross-rasa-i-istoriya.html>
- Levkovich, V. P., Peshkova, N. G. (1985). Socio-psychological Aspects of the Ethnic Consciousness Problem. *Social psychology and social practice*. Moscow: Nauka
- Lotman, Y. M. (2002). *History and Typology of Russian Culture*. Saint Petersburg: Iskusstvo-SPB
- Mezhuyev, V. M. (2006). *The Idea of Culture. Essays on the Philosophy of Culture*. Moscow: Progress-Tradition
- Mnatsakanyan, M. O. (2004). *Nations and Nationalism. Sociology and psychology of national life: Textbook for universities*. Moscow: UNITY-DANA, p. 158
- Nemov, R. S. (1998). *Psychology: Book II. Psychology of Education*. Moscow: VLADOS
- Pitirim Sorokin: *New Materials for a Scientific Biography: Collection of Scientific Works*. Moscow, 2012
- Plekhanov, G. V. (1956-1958). *Elected philosophical works*. In 5 V. Moscow, Vol. 5
- Rubinstein, S. L. (1997). *Man and the World*. Moscow: Nauka,
- Sadokhin, A. P. (2007). *Culturology: Theory and History of Culture: Textbook*. Moscow: Eksmo
- Shibutani, T. (1969). *Social Psychology*. Moscow: Progress
- Sikevich, Z. V. (1996). *Ethnic Factor in the Political Processes of Modern Russia*. St. Petersburg: St. Petersburg University
- Silvestrov, V. V. (1987). *Philosophical Substantiation of the theory and history of culture*. Moscow
- Tokarev, S. A. (2015). *Russian Ethnography History*. Moscow: Institute of Russian Civilization
- Tsivyan, T. V. (1978). The House in the folklore model of the world: (Based on the material of the Balkan riddles). *Semiotics of culture: Works on sign systems X*. Tartu: Tartu State University. 65-85. (Scientific notes of the Tartu University; Issue 463), p.72
- Zakiryanova, I. A. (2022). The Role of Ethnoculture in Young People's Education in Conditions of the Crimea Multicultural Space. *Questions of Pedagogy: Journal of Scientific Publications*. No. 6-2. pp. 13-18.

ISSN: 2792-0798

**Uluslararası
Etnopedagoji
Dergisi**
**International
Journal of
Ethnopedagogy**

Yıl/Year: 2022

Cilt/Vol: 2

Sayı/Issue: 2

Received: 29.11.2022

Accepted: 30.11.2022

ETNOPEDAGOJİNİN TEMEL ESERİ: ÇUVAŞ ETNOPEDAGOJİSİ FUNDAMENTAL WORK OF ETHNOPEDAGOGY: CHUVAS ETHNOPEDAGOGY

Roşangül GULAMOVA¹

Yayın Değerlendirme / Book Reviews

G. N. Volkov, “Çuvaş Etnopedagojisi”, (Genişletilmiş 3. Baskı), Çeboksarı, İ. Ya. Yakovlev Vakfı, Çeboksarı Ekonomi ve Yönetim Enstitüsü, St. Petersburg Devlet Politeknik Üniversitesi Yayınları, 2004, 488 s.

¹ Hacettepe Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Ana Bilim Dalı Doktora Öğrencisi, g.roshangul@mail.ru ORCID: 0000-0003-4100-4895

Etnopedagojiyi 1962 yılında bir terim olarak ortaya atan ve pedagojik alanda etnopedagojinin gelişimine katkı sağlayan ünlü Çuvaş bilgin G. N. Volkov'dur. Volkov'un bilimsel çalışmaları, etnopedagoji kavramının ortaya çıkmasının temelini oluşturdu. Alan yazında V. A. Suhomlinskiy'nin "harbi bir insan", Yu. Gluşenko'nun "Günümüzün Uşinski'si", V. A. İvanov'un "Hümanist, millî bir kahraman" olarak nitelendirdikleri bu bilgin hakkında çok sayıda eser yayınlanmıştır.

Millî eğitimin temel fikirlerinin kurucusu olan Volkov, 31 Ekim 1927 yılında Çuvaş Özerk Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti'nde Bol'şiyeye Yal'çiki köyünde bir matematik-fizik öğretmenin ailesinde dünyaya gelmiş. Bol'şiyeye Yal'çiki köyündeki ilköğretim eğitimine 1935 yılında başlayan Volkov, 1942 yılında tamamlamıştır. 1942-1945 yılları arasında da Yal'çik lisesinde lise eğitimini tamamlamıştır. Lise öğreniminden sonra Çuvaş Devlet Üniversitesi Fizik-Matematik Fakültesini kazanan Volkov, 1949 yılında mezun olmuştur.

Değişik zamanlarda Kazan ve Çeboksarı'daki okullarda, yetimhanede öğretmen olarak çalışmış ve Moskova'daki çalışma ve dinlenme kampında idarecilik görevinde bulunmuştu. Uzun yıllar ülkenin değişik yükseköğretim kurumlarında görev yapmış, 1979-1982 yılları arasında Erfurt Yüksek Pedagoji Okulunda öğretim üyesi olarak çalışmış. "Alman-Rusya dostluğu adına Rus dili ve kültürünün yayılmasındaki üstün hizmetlerinden dolayı" Herder Altın Madalya'sına layık görünen Rus asıllı olmayan öğretmenler arasında ilk ve tek isimdir.

Volkov, "Çuvaş Etnopedagojisi" adlı eserini, 1967 yılında Profesörlük tezi olarak başarıyla savunmuştur. Sovyetler Birliği coğrafyasında konuşulan hemen hemen tüm Türk lehçelerine vakıf olan Volkov, temel eserler bazında Türk dilli halklar ile Rus halkının manevi birliğinin durumunu genel hatlarıyla izah etmeyi başarmıştı. Bu tarihten itibaren Volkov, etnopedagojik fikirlerinin yayılması üzerine çalışmalarını yoğunlaştırmış ve sürdürmüştür.

Yükseköğretimde bir ders kitabı olarak okutulacak olan "Etnopedagoji" kitabı, sadece kendi ülkesinde değil, tüm dünyada yazılmış ilk ve tek eserdir. 1971 yılından sonra M. V. Lomonosov Moskova Devlet Üniversitesi ve Moskova Devlet Pedagoji Üniversitesinde etnopedagoji üzerine özel dersler veren Volkov'un etnopedagojik fikirleri Yakutsk, Krasnoyarsk, Kirov, Kazan, Ufa, Ulyanovsk, Elista, Kiyev, Poltava, Odessa, Mahaçkale, Tiflis, Bakü, Vladikavkaz ve diğer bilim merkezlerinde dikkate alınmaktadır. Onun izinden yürüyen pek çok bilgin bu alanda bilimsel yayınlara imza atmıştır. Bilginlerin Volkov hakkındaki görüşlerinin bir kısmı bu eserin giriş bölümünde de yer almaktadır. Bunlardan bazıları şöyledir:

Pedagoji alanında ün kazanmış olan V. A. Suhomlinskiy 1961 yılında Volkov'a yazdığı şu cümleler yer almaktadır: "Eserinizin etkisiyle Ukrayna halk pedagojisi hakkında bir kitap yazmaya karar verdim. Eğer bunu gerçekleştirebilirim eserimi sizlere ithaf edeceğim." Suhomlinskiy 1967 yılında da düşüncelerini şöyle açıklamaktadır: "Halk pedagojisinin insanların manevi yaşamının merkezi olduğundan eminim. Halk pedagojisinde, ulusal

karakterin özellikleri, halkın yüzü ortaya çıkar. Gelecekte kendimi toparlayabilirsem, Ukrayna pedagojisini ele alacağım.” (Volkov, 2004, 10).

Akademisyen D. O. Lordkipanidze de Volkov hakkında görüşünü şu şekilde ifade etmiştir: “G. N. Volkov, büyük Çuvaş eğitimcisi İ. Ya. Yakovlev’in düşünce ve çalışmalarını devam ettiren çok değerli bir şahsiyettir. Etnopedagoji, Sovyetlerin sınırlarının ötesine dahi geçen Sovyet pedagojik bilimine büyük ve önemli katkı sağlayan bir alandır.” (Volkov, 2004, 11).

Profesör A. A. Grigoryeva, Volkov hakkında “G. N. Volkov’un etnopedagojik çalışmalar sayesinde biz yeniden kendimizi keşfettik, bir başka açıdan kendimize, manevi hazinemize bakma imkânı yakaladık.” şeklinde düşüncelerini dile getirmişti. (Volkov, 2004, 13).

Profesör U. A. Vinokurova, Volkov’a karşı minnettarlığını şöyle ifade etmiştir: “G. N. Volkov, etnopedagojiyi kapalı sistemden açık sisteme getirerek Yakut halkını yok olmaktan kurtarmıştır.” (Volkov, 2004, 15)

Profesör J. Luvsandorj’un Volkov hakkındaki düşüncesi ise şöyledir: “Çuvaş Etnopedagojisi’, pedagojik alanına çok büyük bir katkıdır. Tüm dünyada araştırmacının izinden yürüyecek pek çok insan çıkacaktır.” (Volkov, 2004, 12).

Volkov’un (2004, 4) belirttiği gibi bu eserde ilk kez Çuvaş halkının genel anlamda sonsuzluğun bir mührü olarak nitelendirilebilen eski pedagojik gelenekleri kaleme alınmaktadır. Volkov, bu bilim dalını belirlemek için 1962 yılında, daha sonra dünya çapında tanınacak olan “etnopedagoji” terimini önermişti.

Eserde K. D. Ushinsky’nin üç klasik formülün açılımı yer almaktadır: 1. “Her insanın eğitim düşünceleri, her şeyden önce millî bir ruhla iç içedir.”, 2. “İnsan ruhunda, milliyet özelliği diğerlerinden daha derinlemesine kök salmıştır.”, 3. “Her insanın kendisine özgü bir eğitim sistemi vardır.” Volkov bu formüllerin açılımını yapabilmek için yarım asırlık bir zaman dilimi içinde uyguladığı bilimsel, pedagojik ve eğitim faaliyetlerinin neticesinde muvaffak olabilmıştır. Ona göre, ulusal yükseliş, ancak halk eğitim geleneklerinin yeniden canlandırılması temelinde mümkündür.

Bu eser, öğretmenler, akademisyenler, üniversite öğrencileri, özellikle de ebeveynler gibi geniş bir okur kitlesine hitap etmektedir.

Bu yazıda Volkov’un genişletilmiş 3. baskısı olan “Çuvaş Etnopedagojisi” adlı eser değerlendirmeye alınmıştır. Araştırmacının “Çuvaş Etnopedagojisi” adlı eserinin birinci baskısı 1966 yılında, ikinci baskısı ise 1997 yılında Çeboksarı’da yayımlanmıştır (Volkov, 2004, 478). 488 sayfadan oluşan 3. baskısı da yine Çeboksarı’da 2004 yılında yayımlanmıştır.

Eser, “Giriş Yerine”, “Giriş”, 10 ana bölüm, sonuç yerine “Etnopedagoji Konsepti, Etnopedagoji Sistemi, Etnopedagojilik” ve eseri yayına hazırlayan yazardan “Bilgelik Dersleri” adlı bölümlerden oluşmaktadır.

“Giriş Yerine” adlı bölümde Uluslararası Pedagoji Akademisi asıl üyesi, pedagoji bilimleri doktoru, Çeçenistan Devlet Pedagoji Üniversitesi Eğitim Tarihi, Etnopedagoji ve Yakovlevoloji Bölüm Başkanı Profesör T. N. Petrova’nın Volkov’un eseri hakkındaki görüşleri yer almaktadır. Petrova bu bölümde halk pedagojisinin etnoloji, folklor ve dilbilimle iç içe olduğunu vurgulayarak, insan kişiliğinin özellikle halkın anlatılarında yer alan masal, efsane, destan, şarkı, atasözleri ve deyimlerinden şekillendiğinin altını çizerek etnopedagojinin önemi üzerinde durmuştur. Petrova’nın yazısının ardından değişik ülkelerden bilim insanları ve halk temsilcilerinin Volkov hakkındaki görüşleri yer almaktadır.

“Giriş” bölümünde araştırmacı, pedagojinin ve etnopedagojinin önemi ve esasları üzerinde durmakta, hatıraları dile getirmekte, K. D. Uşinskiy’nin düşüncelerini irdelemekte, Çuvaş etnopedagojisi hakkında genişçe bilgiler sunmaktadır.

Birinci ana bölüm; “Bir bilim dalı olarak etnopedagoji” dir. Bu ana bölümde “bir bilim dalı olarak etnopedagoji, etnopedagojinin içeriği”; “halk eğitimi ve halk pedagojisi”; “halk pedagojisinin yöntemleri” ve “kaynakları ve insanoğlunun diğer bilgileri bağlamında halk pedagojisi” konuları üzerinde durulmaktadır.

İkinci ana bölüm; “Çuvaş fikirlerinde eğitimin özü ve hedefleri” dir. Bu ana bölümde “halk eğitimi hakkında Çuvaş fikirleri”, “iyi niyet olarak halk eğitiminin amaç ve hedefleri” ve “eğitimsel etki yöntemlerini belirleyen etnopedagojik desenler” konuları kapsamaktadır.

Üçüncü ana bölüm; “Geleneksel çalışkanlığın yetiştirilmesi ve geliştirilmesi” dir. Bu ana bölüm; “yaşamın desteği ve temeli olarak çalışmak, çalışma eğitiminin anlamı”, “işgücü eğitiminin içeriği”, “iş eğitiminin ulusal kuralları” ve “çalışma eğitimi yöntemleri” alt konularından oluşmaktadır.

Dördüncü ana bölüm; “Çocuk sağlığı. Fiziksel güçleri ve iradenin gelişimi” dir. Bu ana bölümde “sağlıklı bir genç neslin yetişmesi tasası, çocukların beden gelişimi için koşullar, beden eğitiminin içeriği” ve “beden eğitimi yöntemleri ve biçimleri” içerikli eğitimin alt konularına değinilmektedir.

Beşinci ana bölüm; “Kişiliğin ruhsal zenginleşmesi. Zihinsel eğitim” dir. Bu ana bölümün alt başlıklarında “Çuvaşların aklın anlamı ve zihinsel eğitimi hakkındaki düşünceler”, “zihinsel eğitimin içeriğinin etnopedagojik özellikleri” ve “teknikler, araçlar, zihinsel eğitim biçimleri” yer almaktadır.

Altıncı ana bölüm; “Çuvaş etnopedagojisinde yüksek ahlakın oluşumu sorunu” dur. Bu ana bölümde “Çuvaşların ahlaki idealleri, Rusların onların ahlaki karakterleri hakkındaki görüşleri”, “ahlaki değerler, çocuklara aşılana geleneksel ahlaki gereksinimler, ulusal görgü kuralları” ve “ahlaki bir karakter oluşturma yöntemleri, teknikleri ve araçları” alt başlıklar yer almaktadır.

Yedinci ana bölüm; “Estetik eğitimin halk gelenekleri” dir. Bu ana bölümde iki alt başlık bulunmaktadır: “Çuvaşlar arasında ideal güzellik, estetik eğitimin özü” ve “yetişmekte olan genç neslin estetik eğitiminin araçları ve biçimleri”.

Sekizinci ana bölüm; “İnsan kişiliğinin uyum ve mükemmelliğinin ideali”dir. Araştırmacı bu ana bölümde “Çuvaşların fikirlerine göre insan kişiliğinin mükemmelliği”, “kişilik oluşumunun taraflarının uyumu, ulusal eğitim ilkelerinin birliği”, “eğitilmelerini etkilemenin birleşik araçları” ve “genç neslin yaşamını ve faaliyetlerini organize etmenin karmaşık biçimleri” alt konuları yer almaktadır.

Dokuzuncu ana bölüm; “Etkili bir etnopedagojik alan olarak çocuk ortamı”dır. Bu ana bölümde “çocuklar ve çocuk ortamının göreceli özerkliği”, “çocukların sözlü yaratıcılığı”, “çocuk oyunları, gençlerin bayramları” ve “çocuk ortamının yönetimi” alt konularına değinilmiştir.

Onuncu ana bölüm ise; “Ulusal eğitimci-yol gösterici sorunu. Halk pedagojisinin fanatikleri”dir. Bu ana bölümde “anne ve ‘anne okulu’, bir eğitimci olarak baba, ‘yarı baba’ ve ‘yarı anne’”, “büyük baba, yol gösteren, eğiten kimse’, eğitici-yol gösterici olarak toplumun temsilcileri, eğitimcilerin evrensel eğitimi sorunu” ve “halkın pedagojik deneyiminin korunması” alt başlıklara yer verilmiştir.

Sonuç yerine verilen bölümde etnopedagojinin içeriği, sistemi ve bu alanın şekillenmesi hakkında bilgi verilmektedir. Bu bölümde halk pedagojisinin asırlarca süregelen halkın tarihini kapsadığına değinilmekte, Çuvaşların geleneksel pedagoji serüveni dile getirilmekte, halkların yakınlaşması, sevgi ve barış içinde yaşanmasının öneminden bahsedilmekte, halkın eğitimi alanında öncülük yapan önemli şahsiyetlerin görüşlerine yer verilmektedir. Araştırmacıya göre, “insanoğlunun ahlaki düşünceleri, güzelliği, zekâsı, birçok neslin fikirlerinin toplamından oluşmaktadır. Mükemmel bir kişilik ideali, nesnel olarak sadece insanların iyi bir insan hakkındaki fikirlerin uyumlu bir birliği olarak da sunulabilir. Bundan dolayı, insanları geleceğin bayrağı etrafında birleştiren demokrasi ve hümanizm, insanların uyumlu bir şekilde gelişmiş bir kişilik hayallerini gerçeğe dönüştürebilir. Demokrasi ve hümanizm, ulusları mükemmel insandan mükemmel insanlığa götüren bir yoldur.” (Volkov, 2002, 476-477).

Son olarak “Bilgelik Dersleri” adlı bölümünde ise bu eseri yayına hazırlayan Sankt Petersburg Devlet Politeknik Üniversitesi Çeboksarı Ekonomi ve Yönetim Enstitüsü Müdürü, İ. Ya. Yakovlev Vakfı Müdürü, ekonomi alanı doktoru, Profesör N. T. Savrukov’un Volkov’un hakkındaki görüşleri, kırk yıllık dostluk sürecindeki Volkov’la birlikte düzenledikleri faaliyetler ve fikirler hakkında bilgiler yer almaktadır.

Sonuç olarak; Türkiye’de yeni gelişmekte olan etnopedagoji alanının yaygınlaşması, geniş kitlelere ulaştırılması, bu alanda yetişecek olan genç akademisyenlere temel eserlerin tanıtılması için değerlendirmeye alınan bu eserin Türkiye Türkçesine çevrilmesi elzemdir.